

+A+S+D+

OBSAH 2. ČÍSLA 11. ROČNÍKU - 1979

Co s odpadem?
Jsi pro skutečnost?
Vyznání (2) — Věřím v Boha
Tomáš, realista
Petra — hlavní město Edomitů
Mojžíš v Boží škole (2)
O ztraceném otci
Zapomenutý Kristus —
Jsme připraveni?
Zachovat si zdraví
je úkolem každého
Píseň má moc (2)
Aby naše modlitba
byla Bohu příjemná
Pláč v samoobsluze

ZNAMENÍ DOBY

Vzpomínka na osvobození

BŘETISLAV JUREČEK

Měl jsem osm let, když vypukla válka. Tenkrát jsem nechápal, co znamená slovo válka. Pro osmiletého chlapce to naopak vypadalo velice zajímavě. Cizí vojáci, nová bojová technika — motocykly, obrněné vozy a tanky, na obloze burácející motory letadel, na budovách dvojjazyčné nápisy a červenobílé prapory s hákovým křížem. To byly první dojmy.

Nechápal jsem proto ustarané tváře svých rodičů, kteří již jednu válku prožili.

Casem jsem začal poznávat, co válka je. Vzpomínám na chvíli, kdy jsme nemohli jít do naší modlitebny, která byla již v okupované části Radvanic. Vzpomínám na den, kdy jsem se na cestě do školy již nesetkal s dědečkem, označeným žlutou hvězdou, kdy do vyučovací hodiny nepřišel učitel matematiky. Vzpomínám na první prolet spojeneckých letadel nad Ostravou. Díval jsem se na majestátný let stříbrných ptáků a nechápal jsem, že v sobě nosí smrt. Pamatuji se na první nálet na Ostravu. Byla doba prázdnin a spolu se sestrou jsme s hory Trávný v Beskydech pozorovali formace letadel a poslouchali výbuchy padajících bomb. Tehdy jsem nevěděl, že život mého tatínka, pracujícího v hlubinách šachty, je ohrožen a že jakoby zářezem unikla smrti moje maminka, která se tramvají vracela z města. Vzpomínám na dlouhé seznámy těch, kteří obětovali svůj život proto, abychom my dnes žili ve svobodné zemi.

Pak jsem začal chápat, co to je válka. Byly to trosky, zříceniny, zasažené kryty, z nichž se po několik dní ozývaly steny a nářky, byli to zmrazení lidé, byli to sirotci, kteří ztratili své rodiče, byli to rodiče, kteří ztratili své děti.

Vzpomínám na mnohé zkušenosti našich členů, prožité v tak zvláštní době. Na modlitebnu v Mariánských Horách, která zářezem zůstala stát sama mezi rozbořenými domy jako kámen Eben-Ezer v době Samuelově. Vzpomínám na našeho kazatele, který nedbal nebezpečí a s nasazením vlastního života za zvuků vybuchujících bomb a granátů obcházel svěřené členy, povzbuzoval a pomáhal, kde bylo pomoci zapotřebí.

Vzpomínám na první leták, který se mi dostal do rukou, ukázal mi ho tatínek. Byla na něm fotografie zástupců tří mocností při jednání na Jaltské konferenci. Tehdy jsem měl už jistotu, že se blíží konec doby útlaku. Vzpomínám na mapu Evropy, kterou jsme doma večer co večer roztahovali a špendlíky označovali postup sovětských vojsk k Berlínu. Snad tam doma ještě někde je ten němý svědek nadějí porobených národů na vysvobození z fašistického útlaku. Vzpomínám na vzdušné boje letadel označených černým křížem s letadly s rudou hvězdou na křídlech. Jak velice jsem je obdivoval, ty statečné hrdiny, kteří vydávali svůj život v nebezpečí jen proto, aby národy Evropy mohly žít v míru.

A pak přišel ten den. Byl to 1. květen 1945. Předcházejícího dne byla osvobozena Moravská Ostrava a ještě téhož

dne k večeru se přesunula sovětská vojska spolu s prapory gen. Svobody přes řeku Ostravici až na slezskoostravský kopec. Přesun byl proveden rychle po mostu zachráněném Milošem Sýkorou, aby pak druhého dne mohl být zahájen rozhodující útok směrem k Těšínu. Vzpomínám na ono ráno, kdy jsem šel kupovat chléb k pekaři. Čekalo nás tam asi třicet. Fronta bylo vzdálena asi 1 km, ale čekali jsme trpělivě, až dojde na nás řada. Slyšeli jsme výbuchy ojedinělých granátů, doprovázené zvukovou kulisou padajících šrapnelů. Nevím, jestli jsem ten chléb koupil, nebo ne, ale vím, že střelba brzy nabyla větší intenzity a všichni jsme se rozprchlí domů. Krátce nato jsme byli nuceni uchýlit se do krytů — v našem případě to byl malý sklep pod kuchyní, který tatínek — horník — zabezpečil výdřevou po hornickém způsobu. A pak nastala chvíle očekávání doprovázena blížícími se výbuchy střel. Nakonec se i ony vzdálily. Pak v mé paměti zůstala ještě vzpomínka na volání raněného německého vojáka, který ve smrtelné úzkosti křičel: „Ach, maminko, maminko!“

Po půldruhé hodině jsme slyšeli vzrušené hlasy sousedů, kteří volali, že na blízku je již vyvešen československý prapor. Vyšli jsme před dům. V tom prvomájovém dnu vlál na domě nedaleko od nás náš prapor — symbol svobody naší země. Vzpomínám na tyto chvíle radosti a štěstí s dojetím.

A pak jsem je uviděl — posly svobody. Byli nevyspalí, unavení, zablácení. Ale v mých očích to byli nejkrásnější lidé. Byli to hrdinové. Obcházel jsem kolem nich, dotýkal jsem se jich, naslouchal jsem jejich měkké řeči. Mnozí z jejich druhů až do Ostravy nedošli. Položili svůj život, abychom my měli svobodu.

Kdo válku prožil nebo viděl její hrůzy a důsledky v celé šíři, ten si především přeje, aby byl zachován mír. Proto se bude snažit posilovat všechny podmínky k jeho zachování. Jsou to jistě na prvním místě podmínky politické a hospodářské. Ale my věřící známe ještě jeden předpoklad k zachování míru: vidět v člověku svého bližního, mít k němu kladný postoj, jak nás tomu učí Pán Ježíš. Dějiny varují. Bez Kristovy lásky k bližnímu je těžko zachovat mír na tomto světě.

Dnes žijeme ve svobodné zemi. Vzpomínám na léta po válce, na dny radostné i smutné, tak jak už to v životě člověka bývá. Ale nemohu se ubránit ani pohledu do budoucnosti. Myslím na slova apoštola Pavla, která napsal v epistole Římanům 8,19-21: „Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů. Neboť tvorstvo bylo vydáno marnosti — ne vlastní vinou, nýbrž tím, kdo je marnosti vydal. Trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích!“ To je naděje na osvobození od strachu z války, osvobození od hříchu, bolesti, nemoci a smrti, osvobození vydobyté krví Ježíše Krista, je to naděje na novou zemi a věčný život.

CO S ODPADEM?

Člověk od počátku své existence vytváří odpad. Odhazuje nepotřebné nářadí, hrnce... Zůstávají po něm zbytky jeho obydli. Díky tomu může existovat vědní obor archeologie. Všude, kde se shromáždí větší množství lidí, začíná problém odpadu.

Odpad, špína, nečistota, to nejsou pěkná slova. Přesto se jich v mluvě odborníků naší doby používá stále častěji. Začínají nás obklíčovovat odpadky, které produkuje naše technická civilizace. Za pohodlný život nám příroda dříve nebo později předloží účet, který budeme muset uhradit, a to ve formě účinných ochranných opatření, jinak ty „zlé“ věci ohrozí naši existenci.

Každý občan naší republiky „vyrobí“ za rok 200 kg odpadu. V samotné Praze je to množství, které by pokrylo Václavské náměstí do výše 14 m. Se vzrůstajícím používáním umělých hmot se stává problém odpadu stále složitější. Lze je ničit jen s velkými obtížemi. Odborníci tvrdí, že láhev od pleťového mléka je nezníčitelná. Našli bychom ji třeba v záhonu i za tisíc let. V Norimberku zapálili haldu odpadků z PVC. Dým zničil v nedalekém parku sto tisíc azalkových keřů.

Všude, kde se člověk objeví, zanechává odpad. A to nemám na mysli jen papír, láhve a plechovky kolem parkovišť a na okrajích lesů. Člověk přistál na Měsíci a již tam po něm zůstal odpad. V tisku se objevila karikatura. Uklízečka zametá měsíční krajinu a vedle ní je tabulka s nápisem „Za Měsíc krásnější“.

Je jisté, že průmyslový odpad je zlá věc. Je však ještě něco nebezpečnějšího, co nás obklíčuje. Král David o tom psal téměř před třemi tisíci léty. „Obklíčily mne zlé věci, obklíčila mne má provinění...“ (Žalm 40,12-14) Pokud by se někomu zdálo, že to není časové, připomenu výrok německého vědce — ekonomy F. Baadeho, který v knize „Ráj nebo zničení lidstva“ napsal:

„To, co nám dělá velké starosti při úvahách, dožije-li se lidstvo roku 2000, je kupení špíny a bahna v hlavách a srdcích lidí...“

Tak jako vytváříme hmotný odpad, tak naše srdce produkuje odpad mravní narušení, který otravuje život člověka a soukromí rodiny, ale i ostatní vztahy mezi lidmi a národy.

Ježíš řekl: „Ze srdce vychází zlá myšlenka...“

Nemyslel tím sval, který nám žene krev v těle, ale hlubiny našeho vědomí, to naše „super já“, odkud do myšlení člověka přicházejí podněty ke zlým myšlenkám.

Básník Omar Chajám vystihl tento problém člověka takto:

„My jsme šachta hoře
i studna radosti.

My jsme pilíř práva
i palác nespravedlnosti,
jsme sama vznešenost
i stoka nízkosti.“

Naše elektrárny a továrny nemají ve svém výrobním programu produkci odpadu, který znečišťuje ovzduší, krajinu a vodní toky. Chtějí vyrábět užitečné věci, ale odpad vzniká jako vedlejší produkt. Podobně je to s naším srdcem. Ve snaze o dobré věci vytváří odpad otravující ovzduší lidských vztahů i náladu nás samých. Stojí za to si povšimnout, jak naše srdce dovede dobře vlastnosti obracet ve zlé.

Úspěch v životním úsilí je dobrá věc, ale dává možnost vzniku odpadu pýchy. Zásadnost chválíme, nikoli však její odpad — tvrdohlavost.

Šetrnost je, jak známo, zvláště chválena u hospodyní a doporučuje se jim skočit pro peříčko i přes plot. Často se však proměňuje ve skrblictví a sobectví. Snaha mít dobré jméno mezi lidmi je chvályhodná, pokud se neobjeví pokrytectví. Přizpůsobivost je důležitá, dokonce je to známka inteligence, může však přejít v bezpáteřnost dle přesvědčení, že kdo se včas ohne, toho

nelze zlomit. Dobré a užitečné je také sebezpytování. Pozor však na odpad sebezpozorování, kterým je bolestítnost a nařikavost. Všechn tento odpad se nakonec obrací proti nám a otravuje náš život. Zpočátku je to jen naše soukromá záležitost. Podobně jako odpad v naší domácnosti. Pak přijde na řadu popelnice, a kdyby selhal odvoz odpadků, stalo by se to, co bylo jen naší záležitostí, nepříjemným pro celé okolí. Je jisté, že okolí vždy reaguje určitým způsobem. Člověk, jehož srdce je zavaleno takovým odpadem, nemá dobrý vztah k ostatním lidem a cítí se stále nešťastnějším. Hledá příčinu a začne ji vidět v lidech kolem sebe.

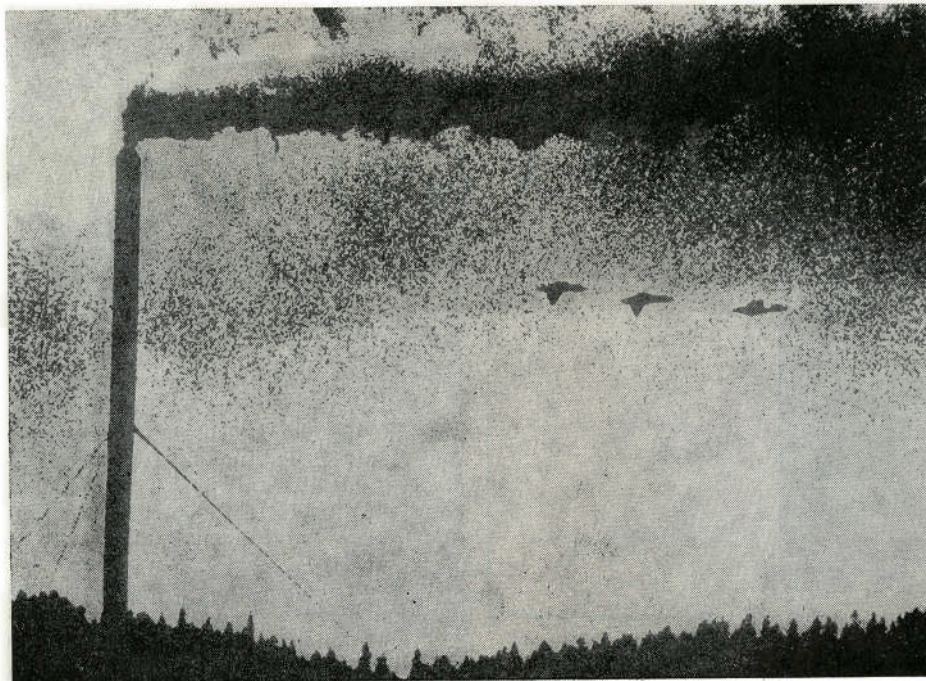
„Nevím si již rady,“ říká jistá paní druhé. „Již se pokolikáté stěhuji, ale vždy se dostanu mezi špatné sousedy. Je to k nevydržení.“

„Opravdu? Tak to si zřejmě berete toho nejhoršího souseda vždy s sebou.“

Člověk se může sám sobě stát nejhorším společníkem, jestliže ho obklíčí ty „zlé věci“, odpad vlastního srdce. Nelze před nimi utéci, protože dokud jsou v nás, stále je neseme s sebou. Nechceme žít v takovém stavu. Chceme být zbaveni odpadu svého srdce. Jsme k tomu dokonce vyzváni. Apoštol Pavel, ten veliký znalec lidského srdce, volá: „Vyčistěte ten starý kvas“ (1 Kor 5,7)

Pro opravdový křesťanský život nestačí jen přitakávat určitým všeobecně uznávaným náboženským pojmům, jako je Bůh, Ježíš apod. Zůstávají problémy charakterové a psychologické povahy, projevující se v mezilidských vztazích. I srdce věřícího má sklon produkovat odpad a není-li odstraňován, brzy otravuje okolí. Autorka mnoha vysoce hodnotných duchovních knih napsala jednomu věřícímu tato slova: „Místo, abys provedl důkladnou reformaci, přijal jsi pravdu do špinavého obydli svého charakteru... Náboženství, které je omezeno jen na sborovou bohoslužbu, nevydává žádné paprsky světla jiným. Prosím tě, abys důkladně prozkoumal a očistil své srdce.“ (E. G. Whiteová) Očistit srdce — to je starý problém. David v žalmu volá: „Bože, stvoř mi čisté srdce“ (Žalm 51,12).

Jak očistit vlastní podstatu pohnutí jednání? Je prostředek k očištění, ale právě tak jako odpad srdce není hmotný, tak ani očišťující proces nemůže být hmotný. Vždyť otázku, „jakou hmotou umravníme člověka“, kladl již Blaise Pascal.

Veliké zaslíbení čteme u proroka: „Onoho dne vytryskne... pramen k obmytí hříchu i nečistoty“ (Zach 13,1). Ten den již přišel. Byl to den, kdy z boku Ježíše Krista vytryskla krev a voda.

Potom mohl Jan napsat s plnou jistotou: „Krev Ježíše Krista nás očišťuje od každého hříchu“, (1 Jan 1,7) a dále: „Jestliže vyznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti“ (1 Jan 1,9).

Je jen jedna cesta k odstranění odpadu našeho srdce. Je to vyznání a odpouštění. Výsledek takové očisty se projeví v mnoha směrech.

Především je to vnitřní pokoj. V srdci přeplněném odpadem závidění, podezírání, ješitnosti či dokonce nenávisť nemůže být pokoj. Jen vyznání očišťuje a mění tento stav. Duchovní a psycholog Leslie Weatherhead řekl: „Mohli bych napsat celé knihy o léčebném významu jistoty odpouštění. Viděl jsem, jak se muži a ženy uzdravili tělesně i duševně, když pochopili, co pro ně znamená Boží odpouštění.“ Pokoj srdce se projeví i navenek. Jak se dobře cítíme v čisté domácnosti a naopak smetišti se vyhýbáme, tak je přitažlivý a příjemný očištěný člověk. Apoštol Pavel praví: „Jsme Kristova vůně, vůně života k životu“ (2 Kor 2,15). Příjemná vůně nemůže vycházet z hromady odpadků. Proto by mělo být našim heslem: „Za srdce krásnější“.

Dnes je nutné volat po čistotě prostředí. Mnohem důležitější je však volání: „Stvoř mi, Bože, čisté srdce“. V době, kdy vzrůstají obavy z velkého hromadění zbraní v arsenálech všech států světa, prvořadá otázka zní: Co je v lidských srdcích?

Vždyť zbraň sama o sobě je jen neškodná hromada kovu, pokud po ní nesáhne ruka vedená srdcem naplněným odpadem zášti, predsudků a nenávisť. Jak se bude vyvíjet další osud světa, závisí na tom, kolik lidí bude toužit po odstranění odpadu svého srdce. Bůh nám nabídl prostředek, použití je na nás. Dějiny našeho století nás učí, že spokojený a klidný život národů nezáleží jen na práci, kterou měníme svět kolem sebe, ale i na práci, jíž měníme sebe.

Jistý duchovní vyprávěl, jak navštívil ve vězení muže, který v návalu zlosti srazil pěsti svého spoludělníka a způsobil mu těžké zranění. Tento muž vycítavě pravil duchovnímu: „Celý svůj život jsem poctivě pracoval a dřel, řekněte mi, proč mne nechal Bůh tak hluboko klesnout?“ Po chvíli mlčení duchovní pravil: „Ano, máte za sebou život těžké práce a mně je upřímně líto, že jste se octl na tomto místě. Odpovězte mi ale poctivě na jednu otázku: Pracoval jste pilně, ale modlil jste se také tak pilně, aby vás Bůh zbavil vaší prudké povahy?“ Tázaný nejistě pohlédl na duchovního před sebou a pak sklopil oči k podlaže cely.

V celosvětovém měřítku je to také problém lidského srdce. Na něm záleží, jak dopadne výsledek rovnice, kterou vyslovil jeden z tvůrců atomové bomby, J. R. Openheimer: „Lidské srdce + atomová bomba = zničení lidstva“. Nám všem přece musí jít o zachování lidstva, ne o jeho zničení. Na každém z nás záleží, budeme-li mít srdce zbažené mravního odpadu, protože jsme velmi úzce svázáni a vzájemně závislí. V osudu lidstva jako nedílného celku jde však také o tebe jako o jednotlivce, o výsledek a cíl tvého života. Ježíš slíbil: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni uvidí Boha.“

V bibli čteme o určitém úseku izraelských dějin tuto zprávu: Po čtyřiceti dnech průzkumu země se zvědové vrátili zpět, podali celé pospolitosti zprávu a ukázali jim ovoce té země... Řekli: „Vskutku ta země oplývá mlékem a medem. Toto je její ovoce. Jenomže lid, který sídlí v té zemi, je mocný... Dokonce jsme tam viděli obry, potomky Enakovy.“ Kálef však uklidňoval lid, bouřící se proti Mojžíšovi. Říkal: „Vzhůru! Pojďte! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme.“ (4 Moj 13,22-34)

Právě se vrátilo z nebezpečné cesty do izraelského ležení dvanáct rozvědčků. Jejich posláním bylo prozkoumat zemi Kánanou. Nyní se vrátili a podávají zprávu. Není příliš logická. Vychvalují sice úrodnost země slovy „oplývá mlékem a medem“ a ukazují lidu plody, které přinesli jako důkaz. Ale podle nich je to země, která „požírá“, hubí své obyvatele. Zároveň však tato země poskytuje neobyčejné příhodné podmínky k blahobytnému růstu, neboť jak říkají, „všichni lidé, které jsme v ní viděli, jsou muži obrovité postavy“. Žádný rozumný člověk si s nimi nic nezačne.

Vzpomínáš si, jak to bylo, když jsi měl někomu napsat dopis a poprosit jej za odpouštění? Jak se v tobě ozývaly také dva protichůdné hlasy? Jakýsi přátelský hlas ti namlouval, že spáchaný čin je jen maličkost, že nestojí ani za zmínku. Hned na to jiný hlas říkal, že je to něco tak velkého, že sis ani netroufal o tom psát. Zdá se, že ten našeptávác se podobá onomu duchu, jenž se ozývá ve zprávě zvědů.

Většina zvědů se takto projevila, ale ne všichni. Byli tam dva, kteří stáli proti většině. Když se začali lidé bouřit proti Mojžíšovi, byli to Jozue a Kálef, kdo se pokusili uklidnit davy. Kálef neztratil odvahy, protože neztratil víru v Boží moc. Oba usilovali přimět lid k tomu, aby se na další cestu díval očima víry a s nadějí hleděl vpřed. Vždyť není důvodu bát se ani obrů, je-li Bůh s námi. Skutečným důvodem ke strachu je neposlušnost Boha.

Následující noc prožil služebník Boží, Mojžíš, v horlivém modlitebním zápase. Dovolával se Boží shovívavosti a prosil, aby Bůh odpustil lidu malověrnost. Hospodin modlitbu vyslyšel a slíbil, že lid nezavrhne. Avšak generace, která se tak vzpurně postavila proti Mojžíšovi a proti Hospodinu, do zaslíbené země nevejde ani ji nespátí. Jedinou výjimkou budou Jozue a Kálef. Pak následuje velké prohlášení o Kálefovi: „Jen svého služebníka Kálefa, protože při něm byl jiný duch a cele se mi odevzdal, uvedu do země, do níž vstoupil, a jeho potomstvo si jí podrobí.“ (4 Moj 14,24)

Kálef se choval jinak, protože měl jiného ducha. Jakého ducha? Nejen takového, který hovořil jinak než ostatní zvědové. Byl to zcela jiný duch. Smíme říci Duch svatý, který v době ukončení dějin lidstva vystoupí s plnou mocí jako Duch Kristův. Měl ducha pravdy, který mluví tak, jak se věci mají. Měl ducha upřímnosti a moci, který nikdy nevede k zoufalství, ale který již teď považuje obávané a mocné protivníky za poražené. U Kálefa se projevil duch, který s apoštolem Pavlem vyznává: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím 8,31) „Vždyť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy.“ (2 Tim 1,7).

JSI PRO SKUTEČNOST?

„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Všecko staré pominulo, hle, stalo se novým“ (2 Kor 5,17).

Je možné, že někdo při líčení procesu svého obrácení nedovede udat přesnou dobu nebo místo, či naznačit celý řetěz různých okolností. To ale nedokazuje, že není obrácený. Kristus řekl Nikodémovi: „Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha“ (Jan 3,8). Podobně jako vítr, který je neviditelný, jehož účinky je však možno zřetelně vidět a cítit, působí i Duch Boží na lidské srdce. Tato obnovující síla, kterou nemůže vidět žádné lidské oko, rodí nový život v duši a vytváří novou bytost k obrazu Božímu. Zatímco působení Ducha je tiché a nenápadné, jeho účinky jsou zřetelné. Bylo-li srdce obnoveno Duchem Božím, pak bude život svědčit o této skutečnosti. I když nemůžeme učinit nic, abychom změnili své srdce nebo abychom sebe přivedli do souladu s Bohem, i když vůbec nesmíme důvěřovat sobě nebo svým dobrým skutkům, náš způsob života přesto ukáže, zda v nás přebývá milost Boží. Změna bude zřejmá v naší povaze, v našich zvycích a v našich zájmech. Mezi tím, jaké byly a jakými se staly, bude jasný a jednoznačný protiklad. Povaha člověka se neprojeví v náhodných dobrých nebo v náhodných špatných skutcích, nýbrž v zaměření obvyklých slov a činů.

Je pravda, že někdo se může navenek projevovat správně, aniž zasáhla Kristova obnovující moc do jeho života. Snaha mít vliv na lidi a touha získat si jejich úctu, mohou vynutit sporrádaný život. Sebeúcta nás může vést ke snaze vyhýbat se všemu, co vypadá jako zlé. Sobectvé srdce může konat velkorysé skutky. Jak máme tedy zjistit, na čí straně jsme?

Komu patří naše srdce? U koho jsou naše myšlenky? O kom rádi vedeme rozhovory? Kdo má naše nejvroucnější sympatie a komu věnujeme své nejlepší síly? Jestliže jsme Kristovi, pak jsou naše myšlenky u něho a ty nejsladší myšlenky o něm. Vše, co máme a čím jsme, je posvěceno jemu. Toužíme po tom, abychom mu byli podobní, abychom dýchali jeho Duchem, činili jeho vůli a ve všem se mu líbili.

Ti, kdo se stávají novými bytostmi v Kristu Ježíši, přinesou ovoce Ducha, jež je: „...lásky, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tičnost, sebeovládání“ (Gal 5,22). Nebudou se již přizpůsobovat svým dřívějším choutkám, nýbrž vedeni vírou v Syna Božího budou následovat jeho příkladu, budou zrcadlit jeho charakter a očišťovat sebe, aby byli tak čisti jako On. Co kdysi nenáviděli, nyní milují, co kdysi milovali, nyní nenávidí. Pyšní a sebevědomí lidé se stávají mírnými a pokornými. Domýšliví a povyšní lidé se stávají rozumnými a skromnými. Opilci se stávají střízlivými a prostopášníci čistými. Marnivé zvyklosti a světské módy jsou odloženy stranou. Křesťané nebudou hledat „vnější ozdobu“, ale cílem jejich hledání bude „to, co je skryto v srdci a co je nepomíjitelné: tichý a pokojný duch“ (1 Petr 3,3,4).

Pokání není možno dokázat jinak, než změnou, kterou působí. Jestliže hříšník vrátí dlužníkovi jeho zástavu, vrátí vše to, co uloupil, vyzná své hříchy a začne milovat Boha a své bližní, pak můžeme mít jistotu, že přešel ze smrti do života.

Když jako bloudící hříšné bytosti přijdeme ke Kristu a staneme se účastníky jeho odpouštějící milosti, vyzkoušíme z našeho srdce pramen lásky. Žádné břemeno nebude těžké, neboť jho, které nám Kristus ukládá, je lehké. Povinnost se stává potěšením a obětí radostí. Cestu, která se dříve zdála zahalená temnotou, osvětluje nyní svými zářivými paprsky Slunce spravedlnosti.

Krása Kristova charakteru bude zřejmá v jeho následovnicích. Kristovou radostí bylo konat vůli Boží. Lásky k Bohu a horlivost pro jeho slávu byly určující silou v životě našeho Spasitele. Lásky okrašlovala a zušlechtovala všechny jeho činy. Lásky je od Boha. Nemůže vzniknout v neposvěceném srdci. Nalézá se pouze v tom srdci, v němž vládne Ježíš. „My milujeme jej, protože on nás miloval první“ (1 Jan 4,19). V srdci obnoveném božskou milostí je láska základem jednání. Lásky mění povahu, usměrňuje pohnutky, ovládá vášně, potlačuje nepřátelství a zušlechťuje náklonnosti. Tato láska pěstovaná v duši zpřijemňuje život a rozlévá zjemňující vliv na celé okolí.

Jsou dva omyly, před nimiž se mají Boží děti zvlášť chránit — zejména ty, které právě začaly spoléhat na jeho milost. Prvním omylem, o němž jsme již mluvili, je spoléhat na vlastní skutky v přesvědčení, že to, co sami mohou vykonat, je uveďte v soulad s Bohem. Ten, kdo se snaží stát se svatým vlastním úsilím tak, že dodržuje zákon, pokouší se o nemožné. Všechno, co člověk může udělat pro spasení, je poskvrněno sobectvím a hříchem. Jedině Kristova milost nás může pomocí víry učinit svatými.

Opačným a neméně nebezpečným

omylem je názor, že víra v Krista osvobozuje člověka od dodržování Božího zákona. Pouze vírou se stáváme účastníky Kristovy milosti a naše skutky proto již nemají nic společného s naším vykoupením.

Všimněte si v této souvislosti, že poslušnost není pouhou vnější ochotou, nýbrž službou lásky. Zákon Boží je vyjádřením pravé podstaty Boha; je zosobněním velkého principu lásky a je tedy i základem jeho vlády v nebi a na zemi. Jestliže je naše srdce obnoveno do Boží podoby, jestliže božská láska je vložena do naší duše, nebude pak Boží zákon uveden do života? Je-li záhada lásky vložena do srdce, je-li člověk obnoven podle obrazu Stvořitele, je zaslíbení plynoucí z nové smlouvy mezi Bohem a lidmi splněno. „Dám své zákony do jejich srdce a vepíšu je do myslí“ (Žid 10,16). Je-li zákon napsán v srdci, nebude ovlivňovat život? Poslušnost — služba a oddanost lásky — je pravým znamením učenictví. Písmo svaté praví: „V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání.“ „Kdo říká: poznal jsem ho, a jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravdy“ (1 Jan 5,3; 2,4). Je to víra a pouze víra, jež místo toho, aby osvobozovala od poslušnosti, činí nás účastníky Kristovy milosti a uschopňuje nás k poslušnosti.

Spasení nezískáváme poslušností, protože spasení je nezasloužený dar Boží. Přijmout jej lze vírou. Poslušnost je však ovocem víry. „A víte, že Syn Boží se zjevil, a v něm žádný hřích není. Kdo v Synu zůstává, nehřeší; kdo hřeší, ten ho neviděl ani nepoznal“ (1 Jan 3,5,6). Toto je klíč k posouzení opravdového stavu věcí. Jestliže zůstáváme v Kristu, jestliže v nás přebývá Boží láska, pak naše pocity, naše myšlenky, naše cíle a naše skutky budou v souladu s vůlí Boží, která je vyjádřena v přikázáních jeho svatého zákona. „Dítka, ať vás nikdo neklame: Spravedlivý je ten, kdo činí spravedlnost — tak jako on je spravedlivý“ (1 Jan 3,7). Spravedlnost je vymezena základem Božího svatého zákona, jak je vyjádřen v deseti přikázáních daných na Sinaji.

Domnělá víra v Krista, která tvrdí, že osvobodí lidi od povinnosti poslouchat, není vírou, nýbrž opovržlivostí. „Milostí spasení jste skrze víru“ (Ef 2,8). Ale „víra, nemá-li skutků, je mrtvá“ (Jak 2,17). Ježíš řekl o sobě, dříve než přišel na naši zemi: „Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru“ (Žalm 40,9). A než vstoupil znovu do nebe, prohlásil: „Já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce“ (Jan 15,10). Písmo praví: „Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání. Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on“ (1 Jan 2,3,6). „Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám příklad, abyste šli v jeho šlépějích“ (1 Petr 2,2).

VYZNÁNÍ. KTERÉ ZMĚNILO SVĚT

Víra v osobního Boha je prvním a základním článkem apoštolského vyznání. Je to nutný předpoklad všeho, co následuje. Na víře v osobního, všemohoucího a věčného Boha lásky stojí celé křesťanské vyznání a učení.

Mohu však ještě i dnes věřit stejně jako Kristovi apoštolové na počátku našeho letopočtu? Mohu vůbec ještě věřit? Známa je odpověď nedávno zesnulého anglického matematika a filozofa Bertranda Russella. Devadesátiošmiletý nositel Nobelovy ceny vyložil podrobně, proč nemůže věřit v Boha. Jeden z jeho přátel se ho žertem zeptal, co by pan profesor řekl, kdyby se mu mělo přece jenom stát, že by se po smrti ocitl tváří v tvář Bohu. Russell odpověděl: „Řekl bych mu: Pane, neposkytl jste nám o sobě dostatek důkazů.“

Křesťané se v minulosti snažili představit celou řadu důkazů, kterými chtěli dovést svou víru v Boha. Stále více si však uvědomujeme, že takové „dů-

kazy“ nemohou být dostatečným důvodem pro uvědomělou víru. Setkáváme se s vírou i nevěrou. Jsme přesvědčeni, že víra je stará jako lidstvo samo, ale že také nevěra jde stále ruku v ruce s ní. Už bible zná nevěřícího, který otevřeně popírá existenci Boha (Žalm 14,1). Známe také nerozhodné přešlapování na místě a pokorné mlčení asi tak, jak to řekl filosof Protagoras v 5. století před Kristem: „Co se bohů týče, nemohu poznati, zda jsou, nebo nejsou.“ Nevěra je velmi stará, ale dříve bývala spíše záležitostí jednotlivců. Být nevěřící, k tomu bylo třeba mnoho odvahy. Dnes se situace prudce změnila. Nikdo se už z nevěry nemusí zodpovídat před mocnou církví. Naopak, s napětím se čeká, zda věřící bude vůbec schopen obhájit svou víru.

NEVĚŘÍM

Velmi častou námitkou proti víře je konstatování, že se víra v Boha přežila. Dnes není Boha zapotřebí. Moderní člověk ho nepotřebuje, stačí si sám. Nepotřebuje se modlit — není zbabělec ani lenoch, má dvě ruce a je dost moudrý. Nepotřebuje přemýšlet o Bohu — má mnoho jiných naléhavějších témat k přemýšlení. Nepotřebuje Boha k poznání cíle a smyslu života — dokáže si dát sám odpověď i náplň života. Nemyslí na budoucnost, je příliš zaměstnán dneškem. Stačí však úder, a nejedna představa o životě se nezadržitelně bortí. Mnoho lidí už poznalo, že ke smyslu života bylo třeba ještě něco víc.

Stará legenda vypráví o pavouku, který žil spokojeně pod krovky stodoly. Jednou si řekl: „To jsem zvědav, jak to vypadá dole.“ Po pavučinové niti se začal spouštět níže. Nové prostředí se mu zalíbilo, a proto na spuštěné niti začal tkát novou pavučinu. Připravil si pohodlný domov, chytal mouchy a bylo mu dobře. Po delší době, když už na všechno zapomněl, všiml si, že z horní části jeho pavučiny stoupá do šera jedna nit. „K čemu asi je? Vždyť ani nevidím její konec. Nemá zřejmě žádný účel. Klidně se bez ní obejdu.“ Přetrhl tuto nit — a celý jeho malý svět se v tomto okamžiku zhroutil.

Karl Jung, známý švýcarský psychiatr, řekl: „Moderní člověk tím, že položil materiální zajištění, všeobecné blaho a humánnost na místo víry v nejvyššího Boha, shledává, že se mu to všechno nyní zřítilo.“ Když jednou hovořil s úzkostlivým a ztrápeným pacientem, řekl: „Trpíte ztrátou víry v Boha a v budoucí život.“ „Ale pane doktore“, odporoval pacient, „vy věříte, že křesťanství je pravdivé?“ „To není moje záležitost. Nejsem kněz, ale lékař. Mohu vám jen říci, že obnovíte-li svou víru, bude vám dobře. V opačném případě se váš stav nezlepší.“

Přežila se i představa Boha. Bůh není stařeček na obláčku, jak ho namaloval francouzský karikaturista Jean Nésle. Taková představa se opravdu přežila a může budit jen úsměv. Stejně tak je třeba za přežitě považovat vět-

šinu představ a názorů, které lidé o Bohu mají.

Pro Boha není místa. Starí Řekové věřili, že bohové sídlí na Olympu. Když ale odvážní lidé vystoupili na vrchol této hory, téměř ve výši 3 000 m, viděli jen rozežrané skály. Znamená to, že Bůh není? Nikoli. Dokazuje to jen nepravdivost názorů starých Řeků.

Kdysi lidé umísťovali Boha nahoru, někam do nebe. Dnes se nás zmocňuje dojem, že se to už příliš nehodí. Boha není nikde vidět, nikde pro něj není místa. Anglikánský biskup J. Robinson vyjádřil svou úzkost slovy: „Teď se zdá, že pro Boha není místa nejen v hospodě, ale ani v celém vesmíru.“ Kam umístit, zařadit Boha? I když snad otázka zní důležitě, je naprosto zbytečná. V biblickém pohledu nejde o to, jaké místo odkáže člověk Bohu, ale na jaké místo postavil Bůh člověka. Do lidské kompetence nepatří dělat Bohu ubytovatele. Není ani tolik důležité, zdá-li se někomu, že pro Boha nezbylo místo ve vesmíru. Mnohem podstatnější je fakt, že pro něj už nezbyvá místa v srdcích lidí. Bůh je dnes na obtíž. Překáží v životě. Lidé mají dojem, že je omezuje, protože nesouhlasí vždy s tím, co chtějí konat. Z tohoto hlediska je opravdu pohodlnější nevěřit. Blaise Pascal prohlásil: „Dost je těch, kteří nevěří, ale jen z prostopášnosti.“

Snad vůbec nejčastější námitka proti víře v Boha začíná slovy: kdyby byl Bůh... pak by všechno muselo vypadat jinak... pak by se na to nemohl dívat. Při pohledu na hrůzu lidského utrpení, pod tíhou bolesti bychom zřejmě také rádi položili otázku: „Bože, kde jsi a jsi vůbec?“ Podobná otázka je zaznamenána již ve čtvrté kapitole bible. Slovo Boží řeší otázku lidského utrpení. Předně mluví o utrpení jako o trestu za vlastní provinění. Zlo je v určitém slova smyslu jako bumerang, vrací se na hlavu pachatele. První křesťané na základě bible viděli v utrpení jiný, hlubší smysl. Utrpení pro víru považovali za příležitost, jak osvědčit svoji věrnost Kristu. Ale Písmo nám poskytuje ještě další vysvětlení. Bůh dal lidem zákon — desatero — je to řád, který požaduje, abychom bližního milovali jako sebe samého. Odmítneme-li tyto zásady, stáváme se strůjci utrpení vlastního i utrpení druhých. Většina zla je zřetelně působena lidmi. Nepředvolávejme Boha ukvapeně na své soudy. To, z čeho jej viníme, svědčí v prvé řadě proti nám. Vždyť kdo postavil koncentrační tábory... Bůh, nebo člověk...?

Bůh dal člověku svobodnou vůli, tedy možnost volit mezi dobrem a zlem. Člověk zneužívá danou svobodu, proto nese plně odpovědnost. Kdyby Bůh zadržel ruku, která se chystá páchat zlo, kdyby každé přestoupení trestal na místě, jak si to mnozí přejí, pak bychom neměli žádnou svobodu.

Mnohem tíživěji působí utrpení, které není přímo působeno lidmi, jako pří-

rodní pohromy, různé nemoci, neštěstí. Básník kdysi řekl:

„Rozum víru neboří.

Mnohem vážnější vliv na skálu, zničující erozi, vykonává bolest.“

Na smysl utrpení se tážali už Kristovi současníci (Luk 13,45). Tehdy se zřítla věž v Siloe. V troskách zahynulo 18 lidí. Proč? Ježíš předně vysvětlil, že ti nešťastní lidé nebyli rozhodně horší než ostatní. Upozornil, že lidský život je velmi křehký a stále v nebezpečí. Máme si dát věci s Bohem i lidmi do pořádku, abychom nebyli zaskočení. Ale dál mlčel a bylo to výmluvné mlčení.

Jak se na utrpení dívá milostivý Bůh? Bez Krista bychom nemohli dát odpověď. Starozákonní prorok o něm prohlásil: „Ve všelikém soužení jejich i on měl soužení“ (Iz 63,9). Pozorujeme-li Kristův život, nemůže nám uniknout, že trpěl s trpícími a plakal s pláčícími. Vedl k řešení, kázal evangelium, jehož prvním slovem byla výzva: „Čiňte pokání! Přestaňte páchat zlo a učte se konat dobro.“ Kristus trpěl více než kdokoli jiný. Svým životem a smrtí ukázal, že Bůh se zlem a utrpením nesouhlasí, že se s ním nikdy nesmíří. Zápas o záchranu, o vysvobození člověka od zla, povede až do konce. Nerozumíme všemu, ale víra umí čekat, i když nerozumí. V tom je její velikost. K víře patří odvaha počkat na poslední věci, na Boží řešení.

Mohl bych jmenovat ještě mnohé další námitky proti víře v Boha. Každá doba je měla. Je jich dnes snad víc? Před staletími křesťané prohlašovali: Věřím, přestože je to absurdní. Dnešní filosof může odpovědět: Nevěřím, přestože je to absurdní. Možná, že dnes je opravdu snadnější věřit v Boha, než kdykoli dříve.

VĚŘÍM?

Co je to víra? V této otázce dochází zřejmě nejčastěji k nedorozuměním. Často je za víru považováno něco, co s ní má přamálo společného. Předně víra není církevní příslušnost. Lidově se často říká: ten má takovou a onen zase jinou víru. Jistě je více náboženských společností a církví. Víra je však jediná. Příslušnost k nějaké církvi nebo náboženské společnosti není nutně důkazem osobní víry. Církevní příslušnost často dědičně přechází z generace na generaci. Z toho vznikl mylný názor, že i víra se dědí, jako rodinný majetek. Nic nemůže být klamnějšího. Kdosi řekl: „Bůh má jen děti, nikoli vnuky.“ Každá generace musí vždy znovu objevit víru. Každý člověk musí dojít k osobnímu uvědomělému přesvědčení. Co bylo dobré pro naše otce, nemůže být dostatečné pro nás. Používání církví starých důvodů pro víru vede jistě ku zklamání. Přinesme z oltáře minulosti oheň, a ne popel.

Víra také není náhradou poznání. Tyto dvě oblasti se vzájemně nevylučují. Víra jde spolu s poznáváním. Mnozí odmítají věřit, protože Boha nechápou. Svým způsobem je to přiroze-

né. To, co chápeme, není Bůh, ten je nad naším chápáním. Krásné a mocné na víře je vědomí, že Bůh chápe nás, že se o nás zajímá. Víra v Boha nevzniká z důkazů a filosofických úvah.

Víra není názor. Uznávání nějakých skutečností, které nemůžeme dokázat nebo které stojí přímo proti důkazům. Výrok: „Já také věřím, uznávám, že něco musí být, že existuje nějaký Bůh...“, není projevem pravé víry. Takový postoj nemá ani smysl. Boha nemůžeme dokázat, ale to neznamená, že pro víru nemáme důvody. Nikdy jsme Boha neviděli. Stejně tak jsme neviděli mnoho jiných skutečností, a přece nepochybujeme o jejich existenci. Pro víru v Boha máme také jenom důvody a svědectví. Nedostatek důkazů je na místě. Bůh nechává prostor pro svobodné rozhodnutí člověka, zda chce, nebo nechce věřit. Nemůže se zjevit tak, aby člověk byl naprosto bez pochybností. Tedy bez možnosti osobní volby. Že Bůh neexistuje, tomu se také musí věřit, protože dokázané to není.

Víru nemůžeme ztotožňovat ani s pocitem. To, že se někdo rozplácí při čtení Písma svatého nebo pohledem na Kristův kříž, že je jinému dobře ve shromáždění věřících... to ještě není důkazem víry. Kdyby tomu tak bylo, mohli bychom plně souhlasit s touhou mystiků po mimořádných prožitcích a v unesení citů vidět velikost víry. Pravá víra nezná proměnlivost nálad a vrtkavost lidských pocitů.

Víru je možno mylně považovat také za nějaký „kouzelný proutek“. V tomto případě by člověk měl pomoci víry přinutit nebesa k provádění svých záměrů. Nebo by víra musela alespoň být zaručeným a neomylným receptem na životní úspěch a štěstí. Podobné názory často vyvěrají z povrchního čtení Písma. Pán Ježíš při určité příležitosti prohlásil: „Mějte víru v Boha! Amen, pravím vám, že kdo řekne této hoře: Zdvihni se a vrhni se do moře — a nebude pochybovat ve své mysl, ale bude věřit, že se to stane, co říká, bude to mít“ (Mar 11,22.23).

Spasitel se snažil obrátit pozornost učedníků k výšinám, kam až může pravá víra dosáhnout, zejména, pokud se týká vyslyšení modliteb. Je jisté, že Ježíš sám nikdy nepřenechal žádné skutečné hory, ani neočekával, že to budou dělat jeho následovníci. Obracel pozornost k symbolickým horám, problémům a nesnázím, které skutečně vystávají a narůstají do závratných výšek. I mnozí křesťané se domnívají, že divy a zázraky by vedly k obnově víry. Ve skutečnosti se víra nejplněji ověřuje tehdy, dokáže-li čelit životním problémům bez zázraků. Zázraky a senzacce používá i nepřítel spasení, aby zmátl a podvedl lidi.

Víra není ani projevem vůle. Nemůžeme si rozkázat nebo se naprogramovat, abychom uvěřili. Můžeme se přinutit k návštěvě bohoslužebných shromáždění, zavázat se, že budeme vykonávat církevní obřady, dát si závazek konat dobré skutky, můžeme usilovat

o sebezapření — ale to všechno ještě není víra. Pravá víra totiž nevytváří zásluhu, své vlastní jistoty, ale chápe se jistot Boží pravdy a milosti. Nezáleží tolik na velikosti a rozhodnosti víry, jako na předmětu, ke kterému se upíná.

VĚŘÍM

„Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme a pevně počítat s tím, co nevidíme“ (Žid 11,1). Víra je tedy naprosto pevné přesvědčení o věcech, které nevidíme. To, co vidím, tomu už nemusím věřit. Víra je přesvědčenost o tom, že Bůh existuje, že mluví pravdu a že bible je jeho slovo. Není v možnostech našeho poznání ověřit si a dokázat tyto údaje. Nemusí ani plně uspokojovat naši logiku. Nevěřím Písmu svatému proto, že se mi líbí něčemu věřit nebo že věří moji blízcí, ale proto, že to řekl Bůh. Apoštol Pavel napsal mladému Timoteovi své osobní vyznání: „Vím, komu jsem uvěřil a jsem si jist...“ (2 Tim 1,12). Křesťanská víra není přesvědčenost o správnosti nějakého názoru nebo učení, ale důvěra k osobě. Je to jistota, že Ježíš Kristus žije.

Víra je síla, pohnutka k jednání. Projevuje se konkrétními činy, vede k životu podle vůle Boží. „Stejně i víra, nemá-li při sobě skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jak 2,17). Víra nás nutí k určitému způsobu jednání, k životu podle zásad Božího království. Nový zákon jmenuje často Abrahama otcem všech věřících. Abraham dokázal svou víru tím, že uposlechl Boha, vstal a šel přesně vykonat Boží rozkaz, ačkoli nevěděl, jak to dopadne. Nestaral se o důsledky, protože spoléhal na Boha. Víra je často takovým krokem ve tmě, ale ne krokem bez smyslu. Je to cesta ke světlu. Jako most prodlužuje lidské chápání tam, kam již rozum nemůže dosáhnout.

Víra, to je lidská odpověď na volání Boží lásky. Člověk není s to vymyslet nebo vytvořit pravou víru. Nemůže se ze své iniciativy přiblížit k Bohu, ale může souhlasně odpovědět na Boží pozvání. „Víra je tedy z hlásání a hlásání se děje slovem Kristovým“ (Řím 10,17). Nelze ji získat vzděláním, zasvěcovacími obřady, nelze ji zdědit či vnutit. Víra je dar, který Bůh dává každému, kdo o ní stojí a žádá. Víru ke spasení má možnost získat každý, kdo chce.

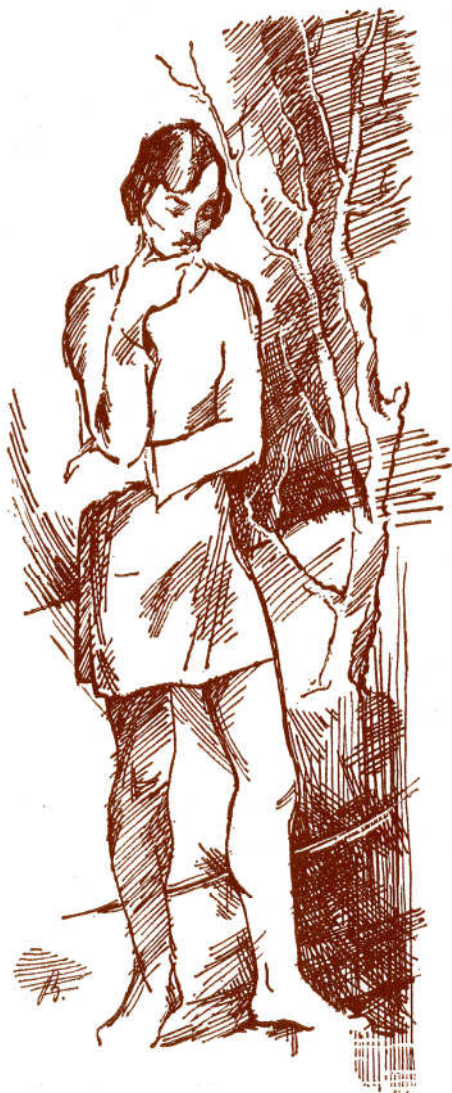
Rozumem a zkušeností nemůže být víra nakonec ani vyvrácena ani dokázána. Nejvýznamnější námitkou proti víře je nevěra, největším důkazem víry je víra sama.

„V přirozenosti ducha je věřit a v přirozenosti vůle je milovat; proto se z nedostatku pravých cílů nutně upínají k cílům nepravým.“ B. Pascal

„Bůh sice poskytuje dostatek důvodů pro víru, neodstraní však nikdy všechno, co by mohlo omluvit nevěru. Kdo hledá oporu pro své pochybnosti, určitě ji najde.“ EGW (GC 527)

Věřím v Boha.

-kn-

Tomáš, realista

Zmínka o Tomášovi obvykle vyvolává u posluchačů a čtenářů představu pochybovače. Pravdou je, že Tomášovi nebyla pochybnost cizí. Dával najevo nedůvěru. Ale je také pravdou, že Tomáš učinil nejkrásnější vyznání víry, jaké kdy člověk vyslovil: „Můj Pán a můj Bůh“. Dospěl k uvědomělé víře cestou pochybností.

Pochybovat je moderní. Jde světem jako mohutná záplava. Nikoho nepomíne, neponechá v klidu. Věřím jen tomu, co vidím, říká pochybovač. Velcí učenci však přiznávají, že poslední tajemství života nelze vystihnout věděním a poznáním, nýbrž vírou. Upřímný skeptik nebude nikdy oklamán. Najde Ježíše a pozná, že v jeho přítomnosti pochybnosti mizí jako sníh na slunci. Opravdu vzdělání lidé nedělají ze svého vzdělání modlu. Uvědomují si, že vědění přivádí člověka k hranicím a propasti, přes které může vybudovat most jediné víry.

Pouze evangelium Janovo mluví podrobně o Tomášovi. Je běžně znám jako „Tomáš, nazývaný Didymus“. To-

máš je hebrejské jméno, Didymus znamená řecky „dvojče“. Snad měl bratra nebo sestru, narozenou současně. Tehdy nepoužívali příjmení, a proto přidali druhé jméno, aby ho odlišili od jiných lidí stejného jména. Charakteristika jeho povahy se ukazuje v různých situacích, a to pokaždé v souvislosti s Ježíšem. Jde o krajní situace, o hodiny napětí.

TOMÁŠ — MUŽ ODDANOSTI

„Ježíš miloval Martu a její sestru i Lazara. Když tedy uslyšel, že je nemocen, zůstal ještě dva dni v místě, kde byl. Potom teprve řekl svým učedníkům: „Vraťme se do Judeje!“ Učedníci mu odpověděli: „Rabbi, zrovna teď tě chtěli Židé ukamenovat, a zas tam jdeš?“ — Tomáš, řečený Didymus-Dvojče řekl svým spoluúčedníkům: „Pojďme i my, abychom s ním podstoupili smrt!“ (Jan 11,5-7.16) Vylíčit Tomáše není snadné. Hned se zdá být pesimistou, hned na to zase plný odvahy. Tato divná směs je příznačná pro povahu, která upadá z jednoho extrému do druhého. Příhoda, o které vypravuje uvedená kapitola, se týká smutné noviny, nemoci Lazara v Betanii. Betanie je v blízkosti Jeruzaléma. Když Ježíš mluvil o tom, že půjde do Betanie, pak se vydával v nebezpečí života. Židé ho ohrožovali. Hrozilo mu ukamenování. „I zdvihli kameny, aby je po něm hodili. Ale Ježíš se skryl a odešel ze svatyně.“ „Tu si Židé zase přinesli kameny, aby jej kamenovali“ (Jan 8,59; 10,31). Tomáš toto všechno věděl, a proto považoval za riskantní a pošetilé jít do prostředí, kde číhá smrt.

Když ho pozorujeme v tomto příběhu, pak Tomáš vystupuje jako realista, tedy člověk, který dovede zvážit situaci tak, jak je. Někteří se na něj dívají jako na pesimistu nebo trudnomyslného melancholika. Snadno se člověk takovým stane, když se soustředí sám na sebe. Když Tomáš říká, „pojďme i my, abychom zemřeli s ním,“ pak dal najevo zoufalství, ve kterém se vzdal veškeré naděje. Věděl, jak Židé Krista nenávidí a usilují o jeho život. To znamená, že Tomáš viděl jasně, jak jeho Mistr a Pán kráčí do pasti, do náruče smrti a chce zemřít s ním. Vřele miloval svého Pána a byl rozhodnut ukončit svůj život společně s ním. Má-li zemřít můj Mistr, pak ať zemřu s ním. Když Tomáš viděl, že se blíží smrt, pak v tom vidí příležitost projevit svou lásku a věrnost až za hrob.

Vždycky byli v církvi lidé, kteří hleděli více na rub věci, na tu temnou stránku. Jsou stále plni nejistoty a mají pochybnosti o Boží lásce a spravedlnosti. Tím je zkreslen i jejich výhled do budoucnosti. Neztracujeme takové Tomáše, jsou to lidé, kteří za vším vidí smrt jako jediné východisko, ale není to nevěra. Není to projev slabosti;

vždyť svým jednáním, svým rozhodnutím chtějí ovlivnit i ostatní. Což nevyžaduje následování Krista obětí? Proto „pojďme, abychom zemřeli s ním!“

TOMÁŠ — MUŽ, KTERÝ CHCE MÍT JASNO

Když Ježíš mluvil k učedníkům o tom, že odejde, aby jim připravil místo, dodal: „Kam já jdu, víte, i cestu víte“, Tomáš namítal, že nevědí. V Tomášově duchu nacházíme cosi hloubavého, stále se dotazujícího. Je to zvědavost, která se ptá a hledá odpověď v nejtěžších hodinách. Tomáš řekne: „Pane, nevíme, kam jdeš; jak můžeme znáti cestu?“ (Jan 14,4.5) Z této otázky vzešla úžasná, vznešená odpověď: „Já jsem cesta, pravda i život.“ Snad bychom neměli toto velkolepé slovo jistoty, týkající se budoucnosti, kdyby se Tomáš nebyl zeptal. Neměl jistotu, ale hledal ji. Náš Pán by neodpověděl na nějakou všetečnou zvědavost. Tomáš nebyl lenivý myslet, ale spíše toužil po pravdě a poznání.

O pochybnosti se často mluví jako o něčem, co by vůbec nemělo mít místo v křesťanově srdci. Tomáš však projevuje pochybnost, která vede k otázkám. Pochybnost sama o sobě není špatná. Pochybnost nemusí být hříchem, může být cestou vedoucí k víře.

Tomáš svou otázkou promluvil za všechny, kteří jsou podobně založeni, nemohou najít cestu ke světlu. Kolik lidí má mnoho otázek o životě a jeho smyslu. Není to nic špatného, často je to příznak růstu víry. Odvaha si žádá upřímnost, a ta vede k otázkám. Člověk může podobně jako Tomáš najít cestu k srdci, k Ježíši, který je odpovědí na všechny otázky.

Tomášova otázka se týkala budoucích neznámých věcí. I dnes mnozí hledají odpověď na otázku: co bude po smrti? Vzkříšení a život věčný patří do vyznání křesťana. Ale mnozí namítají: jak můžete dokázat budoucí život? Konečnou odpověď pro křesťana musí být vždy slovo Ježíšovo, „je psáno“. Ne že by věda neměla své místo. Má nám co říci a je dobrým pomocníkem, ale zjevení pravdy je v Kristu. „Mnohokrát a mnohotvárně kdysi promlouval Bůh k našim předkům v prorocích, na sklonku dnů pak promluvil k nám v Synovi.“ (Žid 1,1) V Kristu člověk nachází řešení otázky života. Tomáš byl jedním z těch, kteří si přejí jednoduchou, prostou a jasnou odpověď. Podobně mnozí lidé dnes, ve smutku, při ztrátě svých drahých potřebují prostou odpověď. Není to vždycky snadné. Tajemství života a smrti zůstává a my poznáváme jen z částky. Chodíme vírou. Tam, kde naše poznání končí a my již nenacházíme žádné východisko, tam nám může pomoci Bůh. On zná cestu. Tou cestou je Ježíš Kristus. Je dostatečnou odpovědí na všechny naše otázky.

TOMÁŠ — ČLOVĚK ODPOVĚDNÉHO ROZHODNUTÍ

Vrchol Tomášovy cesty k víře skrze pochybnost můžeme sledovat tehdy, když se Ježíš po svém vzkříšení zjevil skupině učedníků a Tomáš s nimi nebyl. Tomáš, jeden ze dvanácti, řečený Didymus-Dvojče, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu vypravovali: „Viděli jsme Pána!“ On však odpověděl: „Neuvidím-li na jeho rukou známky po hřebecích a nevložím-li svou ruku do jeho boku, vůbec neuvěřím.“ (Jan 20,24,25) Tomáš se ještě neprobral z hrůzy Ježíšovy smrti. Ježíš mluvil o své smrti. Apoštolové věděli, že zemře. Kříž byl námětem mnoha rozhovorů. Tomáš to však nemohl pochopit. A nyní slyší divné zprávy: Mistr, který umřel, opět žije. Netroufá si tomu uvěřit.

Tomáš je člověk, který by rád uvěřil, ale fakta jsou zdánlivě proti. Je to zraněná duše, otřesený duch. Když zabili jeho Pána, prožil noc úzkosti a bolu. Pro něho to byl konec. Splnily se všechny jeho obavy. Nenašel odpověď na své pochybnosti. Viděl přicházet smrt, varoval před ní, projevil svou oddanost a solidaritu s Kristem. Ptal se Pána na budoucnost a zdá se, že nedostal přiměřenou odpověď na všechny své touhy a otázky. Teď mu ostatní učedníci vyprávějí, že Ježíš žije. Neuvěřitelné! Tomáš se projevuje znovu jako samostatný, až k umíněnosti náchylný myslitel. Už nedoufá, že Ježíš vstane, a domýšlí všechno důsledně: Není-li Ježíš více na zemi, netvoříme ani my učedníci žádné společenství! Snad proto nebyl při tom, když se Ježíš poprvé zjevil.

Pochybnost a otázky, to jsou někdy projevy růstu, bohatšího života a zkušenosti. Ale je také hříšná pochybnost, která většinou pramení z lásky k hříchu. „Ti, kteří odpírají poslušnost přikázáním Božím, jsou stále ochotni pochybovat o jejich původu a moci.“ (E. G. W.)

Tomáš byl ochotný věřit všemu, jen ne vzkříšení. A tak těm, kteří mu rozradostnění přinesli zprávu, odpověděl: „Neuvidím-li na jeho rukou známku po hřebecích a nevložím-li svůj prst na místo hřebů a nevložím-li svou ruku do jeho boku, vůbec neuvěřím.“ Napřed říká: neuvidím-li. Ale hned se opravuje. I zrak může klamat a mnozí byli zaslepeni pohledem. Chce zkusit, vložit svůj prst na místo hřebů a svou ruku do jeho boku. Chce postupovat jako slepec, který se často méně mylí než ti, kdo vidí.

Tváří v tvář tajemství musíme být trpěliví, a spokojit se s tím, že máme Ježíšovu přítomnost. „Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Aj, já zakládám na Sionu kámen, kámen zkušený, úhelný, drahý, základ pevný; kdo věří, bude stálý.“ (Iz 28,16) Autor epištoly Petrovy cituje tento výrok a dodává: „Kdo v něj věří, jistě nebude zahanben“ (1 Petr 2,6).

Po osmi dnech byli učedníci opět shromážděni v téže domě a byl s nimi i Tomáš. Co se všechno odehrávalo v duši zklamaného učedníka! Možná, že ho trápila myšlenka, že jeho odpověď je příčinou, proč se Mistr nezjeví. A tu pojednou zaslechnou hlas: „Pokoj vám!“ Ježíš stojí uprostřed nich. Svým zrakem hledá Tomáše. Přišel kvůli němu, protože láska, kterou mu přináší, je větší než všechny urážky. Volá ho jménem, aby se na něj podíval.

„Vztáhni sem svůj prst, viz mé ruce, vztáhni svou ruku a vlož do mého boku; přestaň nevěřit, ale věř!“ Tomáš se při těchto slovech chvěje a volá: „Můj Pán a můj Bůh!“ Chce-li důkaz, Tomáš, zde je, ale víra ho nepotřebuje. Ježíš se na něho nehněval. Tomáš nebyl pro svou pochybnost mučen na skřipci ani upálen na hranici, jak se to stávalo v minulosti. Ježíš ho neodsoudil, nepotupil. Má soucit se svým upřímným, prostým a přímým učedníkem. Jen on ví, že někdy je více víry v upřímné pochybnosti než v polovičatém vyznání.

„Můj Pán a můj Bůh“. Těmito slovy uznal Tomáš svou porážku, která je krásnější než jakékoli vítězství. Teď ví, že ví. Konečně pochopil toho, který je cesta, pravda i život. Od té chvíle patřil Tomáš cele Ježíšovi. Dosud ho ctil jako člověka dokonalejšího než ostatní, teď ho uznává za Boha, dokonce za svého Boha. Přislovečný pochybovač se stal mužem neochvějné víry.

Ježíš mu však ještě jednou připomněl nevěru. „Poněvadž jsi mne uviděl, uvěřil jsi. Blažení jsou, kteří uvěřili, ač neviděli!“ (Jan 20,27-29) Tak vyslovil Ježíš poslední, ale největší blahoslavenství. Blahoslavení, kteří věří, ač neviděli. Tomáš se o ně připravil. Ono náleží pouze těm, kteří se spokojí s Božím svědectvím, se svědectvím Božího slova, skrze něž člověk vstupuje do láskyplného společenství s Kristem.

Tomáš není typem moderního skeptika. Měl v sobě zárodek víry. Jeho otázky vznikaly z touhy věřit. Nepochybovalo o osobě Ježíše Krista. Jeho otázky se týkaly Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání.

My jsme také neviděli Krista v těle, známe ho ze svědectví. Žijeme vírou. S Tomášem vyznáváme: Můj Pán a můj Bůh! Můžeme mu důvěřovat, protože je Pánem a Bohem v životě i ve smrti, pokud jde o naši časnost i věčnost.

Tradice říká, že Tomáš odešel do Indie a položil tam základy křesťanské církve. Ať už je to pravda či nikoli, jedno je jisté: dal církvi nejlepší vyznání víry. Tomáš je realista.

V Thotwaldském muzeu v Kodani mají sochu apoštola Tomáše, která ho znázorňuje s prstem na ústech a s tešařským úhelníkem pod paží. Typ člověka, který si musí všechno ověřit a zjistiť. Už nepochybuje, ale uvědoměle vyznává Krista jako Pána a Boha. J. M. říš také tak?

VY SE PTÁTE my odpovídáme

ŽIDOVSKÉ SVÁTKY

Mohli byste mně laskavě vysvětlit, které svátky Židé slavili v biblických dobách? Také by mě zajímalo, v kterou roční dobu to bylo a zda existuje důvod pro jejich svěcení. N. A.

Izraelské svátky jsou výrazným prvkem starozákonního obřadního systému. Byly jedním z nejsilnějších vlivů, jež utvářely vědomí národní a náboženské soudržnosti.

Nejpřednější místo v izraelském církevním roku zaujímaly takzvané poutní svátky (2 Moj 23,14-17). O těchto slavnostech se národ scházel k působivým bohoslužbám do Jeruzaléma.

První z těchto slavností se nazývaly **přesnice**. Byly ustanoveny při vyjití izraelského národa z egyptské poroby. Měly připomínat budoucím pokolením okolnosti slavného vysvobození z otroctví. Svůj název odvozují od přesných, bezkváskových chlebů, které tvořily základní složku stravy těchto sedmidenních svátků (2 Moj 12,14,20). Předvečer přesnic se jmenoval **velikonoc**. Tehdy se v izraelských rodinách jedl velikonoční beránek, jehož krev kdysi ochránila věřící před záhubou (2 Moj 12,12,13).

Druhý poutní svátek se konal asi padesát dní po dubnových přesnicích. **Letnice** trvaly pouze jeden den a byly vyjádřením vděčnosti Bohu za úrodu (3 Moj 23,15-21). Tehdy se obětovaly dva bochníky z nové mouky.

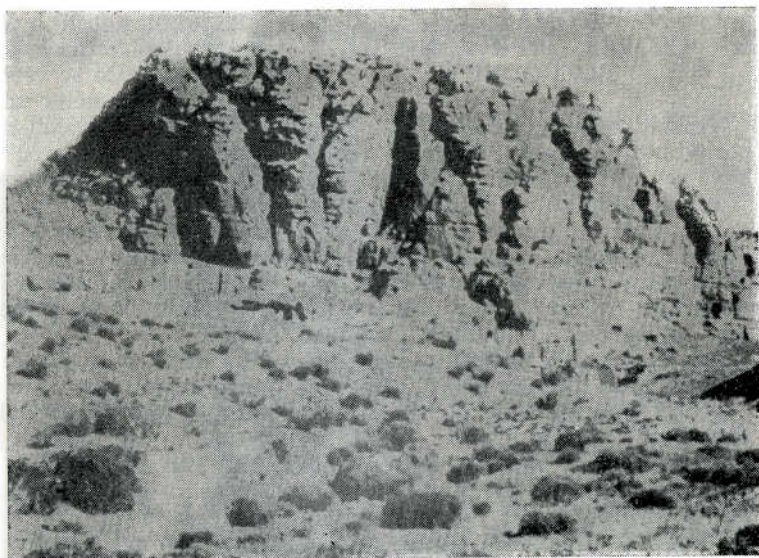
Poslední poutní svátek se konal na podzim v říjnu. Byly to radostné slavnosti. Trvaly sedm dní a nazývaly se **svátky stánků**; to podle toho, že lidé při nich nocovali ve stanech a chýších. Připomínaly putování po poušti po vyjití z Egypta (3 Moj 23,40,42,43). Na konci těchto radostných dnů se přidával ještě jeden **den slavnostního shromáždění** (3 Moj 23,36).

Kromě výše uvedených poutních svátků zahrnoval starozákonní obřadní systém i další. Mezi ně především patří říjnová **slavnost troubení**, kdy nádherné fanfáry oznamovaly začátek občanského roku (3 Moj 23,24; 4 Moj 10,10), a **den smíření**, jenž se konal o deset dní později. Den smíření zaujímal v izraelském církevním roku klíčové postavení, neboť jen tehdy velekněz, jako zástupce svého národa, vstupoval do nejsvětějšího místa svatyně (Žid 9,7). Těchto sedm svátků bylo ustanoveno patnáct století před Kristem.

Poexilní židovstvo pak slavilo ještě další svátky. Ty nepatřily do starozákonního obřadního systému, nicméně rovněž připomínaly důležité události v životě národa. V srpnu to byla **památká na zničení Salomounova chrámu** r. 586 před Kr. (2 Par 36,17-20), v prosinci nebo v lednu „**Chanuka**“ — **vzpomínka opětného posvěcení Zorobábelova chrámu** v r. 165 před Kr. po znesvěcení syrským králem Antiochem IV. r. 168 před Kr. (Jan 10,22) a v březnu dvoudenní **svátek purim** na památku Božího zásahu v době národního nebezpečí (Ester 9,20-28; asi r. 473 před Kr.). -mž-

PETRA

hlavní město Edomitů

Skála, na které bylo postaveno hlavní město Edomitů Sela — později zvané Petra

Zajordání působí na každého návštěvníka zvláštním půvabem. Ačkoliv je méně známé než západní Palestina, není méně bohaté na památky z biblické historie. Ve starozákonní době bylo domovem Edomitů, Moábských a Ammonitských. Mimoto se tam usadily dva izraelské kmeny a část třetího. V tomto kraji se na přechodnou dobu usídlil praotec Lot; Jákob tam bojoval s andělem a přemohl jej. Izraelité prošli Zajordáním pod vedením Mojžíše od jihu na sever; Gedeon a Jefta tam vykonali své hrdinské činy a David tam našel úkryt na útěku před Absolonem. Mohli bychom uvést ještě mnoho dalších událostí, jejichž dějištěm bylo Zajordání.

Tato krajina je plná protikladů. Na jedné straně jsou tam horká, vyprahlá území hor a pouští, na druhé straně úrodná údolí a lesnaté roviny. Hluboké rokle hýřící barvami se střídají s pěknými hornatými a kopcovitými formacemi. Většina obyvatel jsou Arabové, hrdí synové pouště, kteří žijí jimiž ve starověku táhly armády na dobovací výpravy a šplhal jsem se po horských stezkách, jak to činí tvrdý lid této země již po tisíciletí. Moje zážitky a pozorování zdokonalily mé znalosti bible. Slo mi v první řadě o lepší pochopení Pisma svatého. Proto jsem měl při svých cestách ztotožnit země otevřené oči a studoval jsem zprávy o událostech „za Jordánem“ v souvislosti s jejich topografickým pozadím.

Procestoval jsem tuto zemi všemi směry, projel jsem ji křížem krážem od severu na jih a od západu na východ. Šel jsem po stopách Izraelitů, sledoval jsem cesty, jimiž ve starověku táhly armády na dobovací výpravy a šplhal jsem se po horských stezkách, jak to činí tvrdý lid této země již po tisíciletí. Moje zážitky a pozorování zdokonalily mé znalosti bible. Slo mi v první řadě o lepší pochopení Pisma svatého. Proto jsem měl při svých cestách ztotožnit země otevřené oči a studoval jsem zprávy o událostech „za Jordánem“ v souvislosti s jejich topografickým pozadím.

Se svými průvodci jsem vyhledal starověký Edom (= Idumea) s jeho starobyklým hlavním městem Petrou. Bydlel jsem u Arabů pouště a jedl jsem společně s nimi. Vystoupil jsem také na horu Nébo a z jejího vrcholku jsem pozoroval zaslíbenou zemi. Pak jsem jel půvabným Galádem a úrodným Bázanem, ale také bezvodými územími pouště východního Transjordaní, až jsem se nakonec dostal do města zahrad — Damašku.

JÍZDA DO PETRY

Již dávno jsem si přál vidět světoznámou Petru, opuštěné město na Sinajském poloostrově. Byl to pro mne památný den, když jsem mohl zakusit to, co asi pocítoval slavný švýcarský cestovatel Johann

Ludwig Burckhart, když v roce 1812 vstoupil v jeho rozvaliny.

Na vojenských skládacích lůžkách v opevněné policejní stanici v Eljehu strávila naše skupina jasnou, mrazivou noc. Eljeh se nachází ve vzdálenosti jen několika kilometrů od Petry a ještě před několika lety byl posledním místem, kam se dalo zajet automobilem.

Vstal jsem již před východem slunce a vystoupil jsem na kamennou hlídkovou věž, z níž bylo vidět Petru. Okolí se rýsovalo v obvyklé šedi edomských hor. V dále jsem rozeznal vrcholky, jež obklopují proslulé hlavní město starověkých Edomitů, ponořené do žhnoucí červeně, kterou vrhaly papský ranního slunce. Čekal jsem netrpělivě na vesničany z Eljehu, kteří nás chtěli na svých koních dopravit do Petry.

Mé napětí neustále rostlo. Když mužové byli konečně na místě, vybral jsem si z koní toho, který vypadal nejdůvěryhodněji. Podobal se jezdeckému koni, kterého používal Mark Twain na svých cestách v zemích bible a jehož nazýval „Balbek“ („protože byl tak nádhernou ruinou“).

Když přišli, rozloučili jsme se s našimi hostiteli u policejní stanice a jeli jsme několik kilometrů kluzkou, skalnatou cestou podél řeky Wadi-Musa. Od nepaměti zásobovala tato řeka Petru vodou. V dnešní době dodává vodu arabské vesnici Eljeh. Jejím obyvatelům dokonce umožňuje, aby si uprostřed pouště zřizovali zahrady a pole.

Asi po jednohodinové jízdě jsme přijeli k červeným pískovcovým horám, jež obklopují Petru ze všech stran a tvoří tak přirozenou ochranu starého města. Vstup umožňuje několik úzkých skalnatých roklí. Ta, již jsme my použili, abychom se dostali na území města, sloužila tehdy zároveň jako přírodní kanál pro vodu řeky Wadi-Musa. V poslední době je voda odváděna, neboť před několika lety po náhlém dešti její hladina stoupla a přival vodu překvapil v úzké roklí skupinu cestujících. Utulo více než dvacet osob. Arabové nazývají tuto roklí Siq, což znamená šterbina, trhlinka. Nikde není širší než osmnáct a půl metru, většinou je však asi šest metrů široká. Na obou jejích stranách se tyčí kolmé skalní stěny až do výše 50 metrů. Tento dlouhý, úzký průchod byl dříve vydlážděn. Během staletí voda odplavila větší část dláždění a zdívá, takže dnes je tam chůze dosti obtížná. Pochopili jsme, že Petra, obklopená vysokými horami a těžko dostupná, mohla být chráněná bez větší námahy.

Asi dvacet minut jsme projížděli Siqem a neviděli jsme nad sebou nic než barva-

mi hýřící skalní stěny a modrý pruh oblohy. Najednou jsme se ocitli před nejpodivuhodnější a nejmalebnější stavbou, jakou jsem kdy viděl; nazývá se el-Khazneh. Avšak dříve než budeme popisovat stavbu a jiné nádherné stavitelské památky, chceme se zabývat historií tohoto místa. Během doby, kterou jsem strávil v Petře, jsem si připomínal události, jež se tam odehrály před více než pětácti staletími.

KAMENNÉ MĚSTO EDMITŮ

Pro svou polohu uprostřed skal dostalo město nejdříve semitské jméno Sela, tj. „skála“, později řecký název Petra, což znamená totéž. Nejranější zprávy o obyvatelích území jsou uvedeny v bibli, která říká, že tam před Edomity sídlili Horité (= Horejší); hebr. Chorim (5 Moj 2,12). Tento národ, jež mimobiblické prameny z Mezopotámie a Egypta nazývají „Churrity“, se vyskytuje začátkem 2. tisíciletí př. Kr. na celém Blízkém východě, od severní Mezopotámie až k hranicím Egypta. Podle biblické zprávy se později usadil v krajině jižně od Mrtvého moře Ezau, Jákobův bratr. Jeho potomci — Edomité — postupně zatlačovali Churrity. Celé území vlastnili již v době, kdy Izraelité vyšli z Egypta.

Když Mojžíš táhl s izraelským lidem po dlouhá léta Sinajskou pouští, poslal králi Edomitů poselství: „Dovol, prosím, ať projdeme zemi tvou...; cestou královskou půjdeme a neodbočíme napravo ani nalevo...; O nic jiného nejde, než abychom prošli pěšky“ (4 Moj 20,17-19). Tato cesta spojovala od nepaměti Damašek se západní Arábií. Edomité (= Idumejští) žádost odmítli a vyhrožovali, že se dají do boje, kdyby se Izraelité přece jen odhodlali projít jejich územím. Donutili Mojžíše, aby vedl lid pouští kolem země Edomské. Neprívětivost Edomitů zesílila hluboce zakoreněnou nevrzavostí mezi oběma národy, což tu a tam vedlo k otevřeným projevům nepřátelství. Tak čteme, že Saul bojoval proti Edomitům (1 Sam 14,7). David si je podrobil a nasadil do jejich země místodržitele (2 Sam 8,14). Také Salomoun nad nimi panoval (1 Král 11,14-22). Když se však království Judské rozpadlo, získali Edomité opět nezávislost.

V 8. století př. Kr. podnikl judský král Amaziáš nový pokus, aby si Edomity podrobil. Podařilo se mu zabrat Sela, téměř nepřemožitelné hlavní město Edomitů (2 Král 14,7). Avšak Judsko nebylo dosti silné, aby drželo v područí tyto horaly, takže opět získali samostatnost. V posledních dnech historie Judské říše připojili se Edomité k nepřítelům Židů. Při vpádu krále

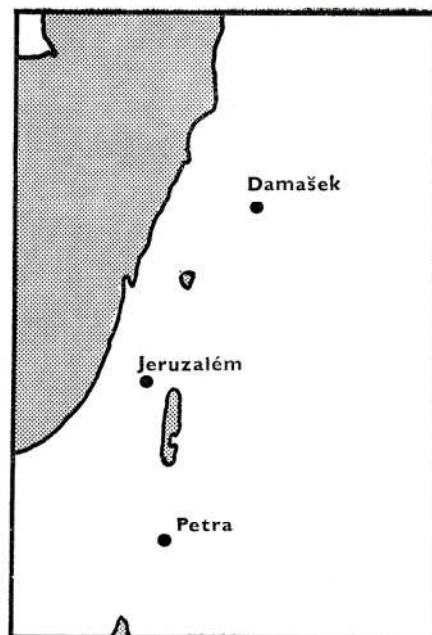
Nabuchodonozora zabili mnoho obyvatel Judee a odvěkli bohatou kořist. Prorok Abdiáš jim oznámil, že je za to čeká těžké zlořečenství (Abd 10-15).

Později se Edomitě museli vystěhovat ze své horské vlasti, když je k tomu donutili arabští Nabatejci. Nastěhovali se do jižní Palestiny, kde si je Židé za doby Makabejských znovu podrobili a donutili je přijmout židovskou víru a židovské obřady. Takto se tedy usídlili arabští Nabatejci v bývalé zemi Edomitů a rovněž si zvolili Petru (dřívější Sela), bohaté karavanní město, za svou metropoli. Z této pevnosti ovládal velkou část zajordánské území od zálivu Agaba na jihu až po Damašek na severu. Výhodná strategická poloha jim po staletí umožňovala kontrolovat cesty, které vedly pouští z Arábie do Egypta a ze západní Arábie do Anatólie, Sýrie a Mezopotámie. Karavany musely platit Nabatejcům poplatky. To značně rozmnožovalo jejich bohatství, takže mohli budovat ve svém hlavním městě nádherné paláce, chrámy, divadla a pomníky. Když se Římané stali pány východního prostoru Středozemního moře, začalo je dráždit bohatství a strategický význam tohoto území natolik, že Petru dobyli a celou zemi přičlenili k římské říši. Z této doby pocházejí nadšené popisy lesku a krásy Petry.

OPUŠTĚNÁ A ZAPOMENUTÁ

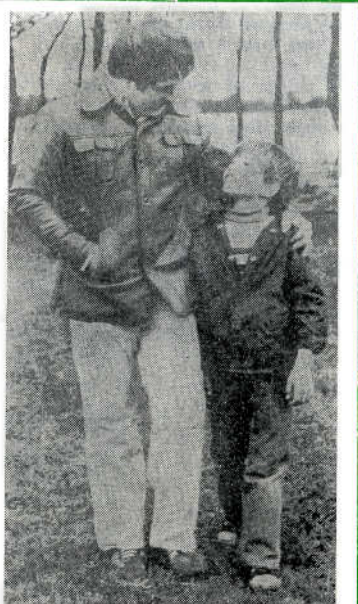
V pozdějších stoletích, když karavany putující mezi východem a západem používaly jiných cest, a zvláště když byla objevena námořní cesta kolem Afriky, ustal obchodní styk přes zemi Nabatejců. Petra byla opuštěná a tak dokonale zapomenutá, že byla nakonec považována za legendu, jako Atlantida, známá pouze z prastarých ústních podání. Popisy řeckých a římských básníků a spisovatelů o Petře se braly na lehkou váhu. Nakolik se tato líčení zakládala na pravdě nebo zda byla pouhým výmyslem či legendou, to nikdo nevěděl, dokud Burckhardt, přestrojený za arabského šejka, Petru v roce 1812 nevypátral. Když zveřejnil svůj objev, zdálo se neuvěřitelné, že by se tak romantické a malebné město, o němž nikdo nic nevěděl, mohlo nacházet jen 150 kilometrů jihovýchodně od Jeruzaléma.

Přísný náboženský postoj Arabů, kteří se tam usadili a nepřístupnost krajiny značně ztěžovaly návštěvy Petry až do konce první světové války. Od té doby se situace zlepšila; automobily stále více a více zatlačují tradiční velbloudy a tamější obyvatelé se vůči Evropanům chovají přátelsky. Jet do Petry je dnes zcela jednoduchou záležitostí.

MY A NAŠE DĚTI

O ZTRACENÉM OTCI

Potřebujeme více usměvavých rodičů a více usměvavých křesťanů. Jsme příliš uzavřeni sami do sebe. Příliš často dlužíme našim dětem laskavé, povzbuzující slovo a veselý úsměv, stejně tak i těm, kteří jsou právě smutní a malomyslní. Rodiče, spočívá na vás velká odpovědnost: máte být nositeli světla a radosti. Osvětlujte svůj domov a ozařujte stezku, po které mají jít vaše děti. Budete-li to dělat, pak bude vaše světlo svítit i mimo kruh vlastní rodiny.

„Z křesťanského domova by mělo vyzařovat světlo náboženství. Měla by se tam projevat láska, a to ve všem, v pozorných laskavostech, v nesobectvím, zdvořilém jednání. Jsou rodiny, kde se tato zásada zachovává, kde Bůh je ctěn a kde vládne opravdová láska. V takových domovech stoupá ranní a večerní modlitba k Bohu jako sladká vůně kadidla a Boží milosti a požehnání snázejí se na hlavy prosících jako ranní rosa.“ (EGW)

Tak získají děti důvěru, která jim zůstane i v době dospívání, kdy zapochybují o každé lidské autoritě. Víra v Boha a příklad Pána Ježíše zůstanou směrodatným vodítkem i v dalších letech. Kde děti pozorují, jak rodiče očekávají pro sebe i pro ně každý den Boží vedení, tam se všichni společně sdružují v pevně a trvalé společenství. Příklad rodičů je tím nejlepším a nejsrozumitelnějším překladem Písma svatého.

Ve společném studiu Písma naleznou rodiče i děti živou víru, která s důvěrou řeší problémy života. Na děti zapůsobí tak mocně, že v nich zapálí trvalý oheň lásky. Potřebujeme víru, která neprchá před skutečností, nýbrž je tvoří, víru, která přenáší hory. Mladí lidé tím získají trvalou jistotu. Ať je postihne cokoli, budou vědět, že jsou v Boží ruce. Tato jistota bude pro ně opravdovou zkušeností, vyznáním víry v praxi.

Nikdy nebudou trpět duchovní podvýživou. Nebude jim

scházet zdravá síla, která pramení z víry, přenesené do praktického života. Děti poznají, co to je pravé křesťanství a nenapadne je taková myšlenka, jako napadla děvčátko, které našlo maminčinu bibli na půdě a řeklo: „Maminko, na půdě jsem našla tvé náboženství.“

Výchova, která se opírá o Boha-Tvůrce, pomáhá člověku ve všem dobrém. Pro rodiče je velkým štěstím, když jim synové a dcery stojí solidárně po boku. Vnitřní autoritou posvěceného a Bohu odevzdaného života získávají rodiče své děti pro království Boží! Cítí-li děti, že také jejich rodiče podřizují svůj život vyšší autoritě a žijí v mravní čistotě, pak se z jejich příkladu naučí pravé poslušnosti. Vytvoří si k Bohu správný vztah a budou ho chtít poslouchat.

Důvěra, které se dítě naučí v křesťanském domově, mu pomůže v každé těžkosti hledat a nalézat onu pomoc, která je nade všemi lidskými možnostmi. Rodiče a děti se naučí vkládat do Božích rukou své problémy a očekávat, jak je Boží všemohoucí ruka povede. I o volbě povolání se rodiče a děti rozhodují z Božího hlediska. Prvořadým hlediskem by mělo být, v čem a kde se děti nejlépe v životě uplatní, a ne aby jen vydělávaly co nejvíce peněz.

Je velmi důležité, aby rodiče velmi záhy rozeznali sklony a vlohy svých dětí. To je však možné jen tenkrát, když jim rodiče věnují dostatek času. Rodiče mohou svým dětem pomoci, aby se staly mistry a nikoli otroky práce. Jestliže otec přiloží radostně ruku k dílu v obyčejných domácích povinnostech, pak také děti nebudou podceňovat obyčejné povinnosti. Jak je to pěkné, když se v rodině pěstuje a vytváří duch spolupráce.

Když si rodiče udělají čas pro své děti, dohlédnou i na to, s kým kamarádí a budou to usměrňovat. Dobrá přátelství jsou cennou podporou výchovného snažení. Společné výlety, hry i práce dávají možnost předcházet včas různým výstřel-

kům. Na náboženské citění mladého člověka nepříznivě působí, když se otec a matka nezajímají o bohoslužebná shromáždění. Na bohoslužby jdou sice všichni, ale rodiče se přitom netají, jak je jim líto času. Den, v kterém rodina společně naslouchá Božímu slovu, může být to nejkrásnější, co společně prožívají. Měli bychom přemýšlet i o tom, že Stvořitel krátce po stvoření muže a ženy ustanovil také sobotu. Manželství a sobota jsou Božími dary ještě z té doby, kdy člověk neznal hřích. Bůh nám dal sedmý den týdne proto, abychom v něm odpočinuli a přemýšleli o Stvořiteli. Jestliže byla potřebná sobota pro lidi již v zahradě Eden, tenkrát, kdy ještě nebylo vysloveno zlořečenství ani nad člověkem ani nad zemí, čím více potřebujeme toto požehnané zřízení dnes!

Přemysleme o předivném Božím daru, který pochází z jiného, lepšího světa! Alespoň tyto hodiny si nedejme uloupit shonem a neklidem. Věnujme největší pozornost správnému svěcení soboty v rodině. Otcové a matky, věnujte se svým dětem! Studujte spolu Písmo svaté a zpívejte duchovní písně. Jděte společně jako rodina do bohoslužeb a pak do Božího světa zázraků, do přírody. Vyprávějte dětem, kde se v ní vzala všechna ta nádhra. Vysvětlete jim, že nesoulad ve stvoření byl způsoben přestoupením Božího zákona. Uvidíte, jak děti otevrou svá srdce a jak se obohatí váš rodinný život.

Možná, že kdyby byli lepší otcové, kdyby se otcové dětem více věnovali, zmizely by i mnohé problémy mládeže. Kdosi správně řekl, že být v rodině mužem neznamená být tyranem, ale silným kmenem a pilířem, o který se může žena opřít a děti spoolehnot, pokud se nepostaví na vlastní nohy. Muž má být kmenem, na němž spočívá stavba domova a který mu získává v okolí dobré jméno, jež je tím největším dědictvím pro děti.

Ale jak to vypadá ve skuteč-

nosti? V mnoha případech se muž v rodině stal tak výlučně mužem, že už není schopen být otcem. Takový stav však znehodnocuje jeho postavení. Společnost potřebuje otce, nejen muže, kteří triumfují, když se jim podařilo vynalézt nový přístroj nebo novou metodu, kterou dosud nikdo na světě neznal.

Rodičům muže při výchově hodně pomáhat vyprávění životních příběhů mužů a žen. Mohou to být nádherné a význačné postavy bible, průkopníci dějin misie nebo lékařství, bojovníci za náboženskou svobodu a lidská práva, mučedníci víry, vynálezci atd. Životopisy ušlechtilých lidí silně ovlivňují myšlení mladého člověka. Bere si z nich vzor a chce je napodobovat. Povaha se rozvíjí správným směrem, rodiče mohou už poměrně záhy poněkud uvolnit otěže, poněvadž mladý člověk se sám od sebe řídí podle správných zásad. Po takové přípravě mohou rodiče dítěti důvěřovat a dítě jim bude jistě jejich důvěru oplácet. Uchrání se od strašného odcizení, které dnes leží nad mnohými rodinami jako temný stín. V ovzduší důvěry mohou otcové a matky dát svým dětem svobodu, kterou potřebují, aby se stali samostatnými.

Možná, že dnes by Pán Ježíš nevyprávěl pouze podobenství o ztraceném synu, ale také o ztraceném otci. Kdosi přemýšlel o tom, jak by asi takové poučení vypadalo. Snad na nás zapůsobí právě tak, jako podobenství o ztraceném synu a vyprovokuje nás k zamyšlení.

Jeden otec měl dva syny, z nichž mladší řekl otci: „Otče,

věnuj mi část svého času, přátelství a rad, tu část, která mi patří.“ A tak se s ním otec dělil. Platil za chlapce všechny účty, dal ho na přední školy a posléze i na věhlasnou univerzitu. Domníval se, že tím jeho povinnost k synovi končí. Současně se však otec věnoval i svým zájmům a přáním a odjel do daleké země, do země peněz a zisků, jež syna nezajímaly. Zde promřhal všechny vzácné příležitosti, kdy se mohl stát svému synovi skutečným druhem. Když otec nabyl krásného jmění, ale přitom ztratil všechny životní síly, zjistil, že skutečné štěstí nenalezl. Pociťoval velkou touhu po opravdovém přátelství. A tak šel a stal se členem jednoho spolku v té zemi; zvolili ho předsedou. Radoval se ze skořápky, z níž jini vybrali chutné jádro. Nikdo se mu však nestal skutečným přítelem. Když konečně došel k ro-

zumu, řekl si: Kolik mých známých má syny, kteří si s ním rozumějí, vypravuji o nich a zdá se, že jsou skutečně šťastní v kamarádství s ním — a já tady umírám touhou prázdného srdce! Vstanu a půjdu ke svému synu a řeknu mu: „Můj synu, zhřešil jsem před tebou i před nebem a nezasloužím si, abys mne nazýval otcem; ale udělej mne alespoň svým důvěrníkem.“

Vstal a šel k synovi. Když byl ještě daleko, syn jej uviděl a byl velice překvapen. Neutíkal mu však radostně v ústřety, aby ho objal. Byl smutný a odvrátil se. A otec mu říká: „Můj synu, vim, zhřešil jsem proti nebi i proti tobě a nejsem hoden být tvým otcem. Opuť mne však a dovoľ, abych ti byl přítelem!“

Ale syn odpověděl: „Ne, ne. Sice bych si přál, aby tomu tak bylo, ale není to možné, už je pozdě. Byla doba, kdy jsem velmi potřeboval tvé přátelství,

tvou radu i tvou lásku, toužil jsem po nich, ale tys byl příliš zaměstnán. Našel jsem si kamarády, kteří mi odpovídali na moje otázky, i když nevhodně. Ty bys to dokázal lépe. Nyní jsem zničen tělesně i duchovně. Nemám ani špetku citu, už pro mne nemůžeš nic udělat. Otče, už je pozdě!“

Jak velké je milosrdenství nebeského Otce, že se ujímá i ztracených pozemských otců. Pán Ježíš by to ve svém podobenství pravděpodobně takto vyličil, ale promřhaná léta by přece jen zůstala. Kdyby otcové našli včas cestu zpět ke svým synům, bylo by méně ztracených synů.

Tuto kapitolu chceme ukončit slovy dobrého otce: „Netoužím po ničem jiném více než po tom, abych své děti vychoval v charakteru jedince. Přál bych si, aby byly čisté jako křišťál a nepotřebovaly ve svém životě nic skrývat, aby se ničeho jiného nebály tak jako Boha, nikdy ani jen v nejmenším neměnily svá slova nebo své chování proto, aby se to líbilo jiným. Ať nemění své názory z obavy, co si o tom budou jini lidé myslet nebo i mluvit a aby vlastnily onu rozhodnou odvahu vážit si více ctností nežli přízně jiných lidí. Přál bych si, aby když se přesvědčí o správnosti, také správně jednaly, ať je to stojí cokoli. Chťel bych, aby byly ve svém srdci čisté a měly tak sílu deseti lidí. Modlím se, aby z nich vyrostli mužové a ženy, kteří překonali strach, podrážděnost i nevhodnou kritiku a kteří dovedou předat svá vítězství dál. Chťel bych, aby ve svém životě potkaly mnoho lidí, pro něž by žily raději než pro sebe.“

G. T.

NAUČENÍ ZE ŽIVOTA NEJTIŠŠÍHO MUŽE

(2)

Mojžíš v Boží škole

MILOSLAV ŠUSTEK

Mojžíš strávil prvních čtyřicet let svého života na dvoře faraónově, kde se připravoval pro vůdcovské úkoly. Dostalo se mu nejvyššího občanského i vojenského vychování. Písmo o něm praví: „Byl vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný v slovech i v činech“ (Skut 7,22). Faraón se rozhodl, že učiní svého adoptivního vnuka následníkem trůnu.

Slovo Boží však praví: „Nejsou myšlení má jako myšlení vaše, ani cesty vaše jako cesty mé“ (Iz 55,8). Panovník měl svůj plán, ale Bůh sledoval se svým služebníkem jiné cíle. Všichni následníci trůnu měli nařizeno stát se příslušníky kněžské třídy. I Mojžíš měl být zasvěcen do náboženských obřadů. Vyučování bylo svěřeno kněžím. Mojžíš rád studoval, ale nikdo jej nemohl přimět k uctívání egyptských božstev. Mnozí jej upozorňovali, že takto ztratí přízeň faraónovu a že ho princezna zapudí. On se však nenechal odvést od své víry, neboť uctíval živého Boha, Stvořitele nebes i země. Často disku-

toval s kněžími a modloslužebníky a dokazoval jim pošetilost uctívání model a posvátných zvířat. Nikdo nemohl vyvrátit jeho pádné důkazy. Vyučující kněží tolerovali jeho neoblomnost, protože Mojžíš byl v oblíbě u krále, dvora i lidu.

Tento Boží muž vedl modlitební život v pohanském prostředí. Andělé Boží působili na jeho mysl a Bůh sám jej ve škole života vychovával pro to, aby vyvedl lid z egyptského otroctví. Mojžíš se domníval, že dobude svobody silou zbraní. Proto potlačoval své city, aby mu snad náklonnost k nevlastní matce nebo faraónovi nebyla překážkou v uskutečnění vůle Boží.

Prvních čtyřicet let Mojžíšova života se blížilo k svému konci. Písmo praví: „V oněch dnech, když Mojžíš dospěl, vyšel ke svým bratřím a viděl jejich robotu“ (2 Moj 2,11). Nejlepší komentář k tomu nacházíme v epištole k Židům 11,24-26: „Mojžíš věřil, a proto, když dospěl, odepřel nazývat se synem faraónovy dcery. Raději chtěl

snášet příkoří s Božím lidem, než na čas žít příjemně v hříchu, a pohanění s Kristem pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě.“ Byl ve velkém pokušení. Měl možnost získat bohatství a ve své funkci být užitečný i svému lidu. Byl zavázán vděčností dceři faraónově, ale vírou dosáhl vítězství nad touto skutečností. Pro něj bylo větší ctí a předností být synem věřícího Abraháma než synem princezny.

Od své věřící matky slyšel o konečné odměně, které se dostane pokorným a poslušným Božím služebníkům. Pozemské zisky pokládal za nicotné v porovnání s touto odměnou. Skvělý palác a panovnický trůn byly pro něj vnadidlem. On však věděl, že královské dvory jsou sídlem bezuzdných a hříšných radovánek, v nichž lidé zapo- mínají na Boha. Nad palácem a panovnickou korunou viděl vírou Boží trůn a věčnou slávu vykoupených. Tento pohled víry způsobil, že se odvrátil od všech lákavých nabídek a sklonil se k poníženému, ztročenému a opovrhovanému pasteveckému lidu.

Často přemýšlel o žalostném stavu svého národa, navštěvoval porobené bratry, povzbuzoval je a přesvědčoval, že Bůh pracuje pro jejich vysvobození

z otroctví. Pohled na nespravedlnost vzbuzoval v něm nevoli, a proto zahřel touhou po pomstě. Jednoho dne „spatřil nějakého Egyptana, jak bije Hebreje, jednoho z jeho bratrů. Rozhlédl se na všechny strany, viděl, že tam nikdo není, ubil Egyptana a zahrabal do písku“ (2 Moj 2,11). Kromě jednoho Izraelity nebyl nikdo svědkem tohoto činu. Mojžíš doufal, že lid povstane a dobude si svobody. Mučedník Štěpán praví o něm: „Myslel, že jeho bratři pochopí, že je chce Bůh skrze něho zachránit; ale oni to nepochopili.“ (Skut 7,25). Nebyli ještě na svůj boj za svobodu připraveni.

Druhého dne uviděl Mojžíš dva Hebreje, kteří se spolu přeli. Jeden z nich byl v nepravu. Mojžíš se postavil na stranu ukřivděného. Ten druhý však odmítl jeho výtku, neuznal právo Mojžíšovo zasahovat do jejich sporu a vzpurně mu řekl: „Kdo tě ustanovil nad námi za velitele a soudce? Máš v úmyslu mě zavraždit, jako jsi zavraždil toho Egyptana?“ (2 Moj 2,13)

Nevíme, co bylo předmětem sporu oněch dvou Hebrejů. Ať už to bylo cokoli, bylo velmi nedůstojné a nesprávné, že bojovali proti sobě ti, kteří sami byli utlačováni. Málo byli bití od otrokářů, museli se bit ještě vzájemně! Častokrát ani společné utrpení nesjednotí. — Mojžíš velmi mírně napomínal toho, který činil křivdu: „Proč chceš ubít svého druhu?“ Snažil se učinit z nich přátele. I Pán Ježíš často napomínal své učedníky, když se spolu přeli a hádali o to, kdo je z nich největší. On byl „prorok podobný Mojžíšovi“, prorok uzdravující a smiřující, který přišel navštívit své bratry a zbavit je veškerého nepřátelství. I pro nás křesťany platí Mojžíšova výtku: „Proč chceš ubít svého druhu?“ Bližního můžeme ubít nejen rukou, ale i jazykem ve sváru a hádce.

„Kdo tě ustanovil nad námi soudcem?“ hádal se s Mojžíšem ten, který činil zlo. Zdá se, že nevinný byl ochoten se smířit, ale činitel zla byl popudlivý. Být netrpělivý při napomínání je znamením viny. Často je snadnější přesvědčit nevinného, že má snášet zlo, než urážlivého a nespravedlivého přivést k tomu, aby uznal, že ublížil. Apoštol Pavel nás napomíná v 1 Kor 6, 6-9: „Ale bratře s soudi s bratrem, a to před nevěřícími! Již to je vaše prohra, že se vůbec mezi sebou soudíte. Proč raději netrpíte křivdu? Proč raději neneseš škodu? Vy však křivdíte a škodíte, a to bratřím! Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království?“

„Kdo tě ustanovil nad námi soudcem?“ upírá uražený Hebrej autoritu Mojžíšovu. Clověk nepotřebuje velkou autoritu k tomu, aby přátelsky napomínal; je to čin lásky. Uražený to však považoval za nadvládu a diktát. Upřímně míněná napomenutí pokládají někteří za jakési „kázání“, jako kdyby věřící nemohl někdy říci slovo v zájmu Boží cti nebo proti hříchu a nespravedlnosti. Mojžíš však byl vskutku ve-

litem a soudcem a domníval se, že Hebrejové tomu porozumí. „Myslel, že jeho bratři pochopí, že je chce Bůh skrze něho zachránit, ale oni to nepochopili... Ten, který svého bližního napadl, odstrčil Mojžíše...“ (Skut 7,25.27).

Zloba a urážlivost dovede také převrátit slova a činy: „Máš v úmyslu mě zavraždit, jako jsi zavraždil toho Egyptana?“ Napomínající je zároveň obviněn z úmyslu zavraždit. Útok proti hříchu je hned považován za útok proti životu. Odmítnutím Mojžíšovy dobré snahy prodloužilo se otroctví Hebrejů o čtyřicet let. Lidé často nevědí, že jsou nepřáteli svých vlastních zájmů, když pohrdají upřímnými napominateli. Když Židé odstrčili Mojžíše, Bůh jej poslal do země madiánské a oni čtyřicet let o něm neslyšeli. Nepoznali, „co jim bylo ku pokoji... bylo to skryto před očima jejich“, „nepoznali čas, kdy se Bůh k nim sklonil.“

Zabitím Egyptana se ovšem Mojžíš dopustil chyby svých otců, kteří chtěli někdy ve své síle vykonat to, co Bůh zaslíbil vykonat sám. Bůh nechtěl, aby Hebrejové šli do války proti Egyptanům. Prozřetelnost Boží však využila i unáhleného činu Mojžíše, který nebyl dosud pro svůj úkol připraven. Musel projít zkouškou víry jako Abraham a Jákob, aby se naučil cele spoléhat na Boha.

O činu Mojžíšově se brzy dozvěděli Egyptané a faraón byl informován, že prý Mojžíš hodlá svrhnout vládu a sám dosednout na trůn. Panovník se rozhodl, že Mojžíš musí zemřít. Ten si uvědomil, jaké nebezpečí mu hrozí, a uprchl do země madiánské. „Posadil se u studny. Madiánský kněz měl sedm dcer. Ty přišly, nabíraly vody a plnily žlaby, aby napojily stádo svého otce. Tu přišli pastýři a chtěli je odehnat. Ale Mojžíš vstal, ochránil je a napojil jejich stádo“ (1 Moj 2,14-16).

Bylo to Boží vedení, že se Mojžíš seznámil s dcerami madiánského kněze a knížete Jetra, který byl ctitelem Boha-Stvořitele. Egyptané pohrdali pastevcí, ale Mojžíš měl být prostřed-

nictvím této rodiny na čtyřicet let ve spojení se stádem. Obdivujeme také jeho pohotovost ochránit dcery Jetrovy před pastýři, kteří mysleli jen na sebe a odháněli jejich stáda. Napojil ovce bezbranných dívek, zastal se slabých. Ačkoli přišel od královského stolu, z míst přepychu a hojnosti, měl pochopení pro skromné pastýře ovcí.

Když přišly dívky domů k otci, ptal se jich otec: „Jak to, že jste přišly tak brzo?“ Když mu odpověděly, že nějaký Egyptan je vysvobodil z rukou pastýřů, nařídil jim, aby ho zavolaly. V domě madiánského knížete našel Mojžíš svůj nový domov. Jetro mu dal také za manželku svou milou, citlivou a věřící dceru Zeforu.

Boží prozřetelnost jej přivedla sem, aby byl uchráněn před nebezpečím. Zde měl být připraven pro vyšší službu. Jako pastýř ovcí u knížete madiánského měl se stát způsobitým věstí jednou všechen lid izraelský. Jeho údělem byl nyní tvrdý život, aby uměl „hojnost mít i nouzi trpět“. Bůh ho tu pokračoval, aby jej mohl jednou povýšit. Faraón jej školil, aby se stal vědcem, státníkem, vojevůdcem a šlechticem. To bylo užitečné. Scházelo mu však ještě něco, čemu se nemohl naučit v Egyptě: společenství s Bohem. V ústraní na poušti madiánské se mu mělo dostat Božího zjevení. Předtím se čtyřicet let učil moudrosti egyptské, nyní se měl čtyřicet let učit pokoře, tichosti a trpělivosti. Jako královský vnuk měl možnost přijít do styku s prohnatostí, klamem, tajuplností falešného náboženství. Nyní nové prostředí a společenství s Bohem mělo setřít tyto dojmy.

Mojžíš šel rád do Boží školy. Je příkladem pro nás všechny. I my se musíme zbavit nesprávných návyků, napravovat své chyby a osvojit si správné zásady. Musíme podstoupit nejtvrší duševní a mravní zkoušky, abychom byli připraveni pro pověření zodpovědnějšími úkoly.

V ústraní na poušti madiánské se naučil Mojžíš Kristově pokoře a tichosti. Písmo o něm vydává svědectví, že byl „pokorný nad všechny lidi, kteří byli na zemi“ (4 Moj 12,3).

ABY NAŠE MODLITBA BYLA BOHU PŘÍJEMNÁ

JAROSLAV DOUBRAVSKÝ

„Hospodine, k tobě volám, pospěš ke mně, dopřej sluchu mému hlasu, když k tobě volám!“

Jako kadidlo ať stoupá modlitba má k tobě, pozdvížení rukou mých buď jak večerní oběť.“ Zalm 141,1.2.

Ve starozákonní době přijímal Bůh oběti, které lid Izraelský přinášel jako projev pokání a vděčnosti za všechna požehnání. Bůh dal lidu přesný řád a ke každé oběti přesná nařízení, aby byla příjemná a přijatelná. Spolu s obětí byla do starozákonní svatyně přinesena vůně kadidla, vonného koření, na kadidelném oltáři. Každý den ráno i večer byla zapalována taková vonná směs, aby naplnila příjemnou vůni svatyní svatých, místo, kde se zjevovala Boží sláva.

Dnes to jsou naše modlitby, které stoupají z naší země přímo k Božímu trůnu do nebe jako libezná příjemná vůně kadidla. Zalmista toužil po tom, aby jeho modlitba byla Bohu příjemná jako ranní a večerní oběť kadidla. Každý opravdově věřící člověk má jistě stejnou touhu, aby modlitby, které svému Pánu vysílá, byly libou, příjemnou a posvěcenou vůní.

Složení vonné směsi, která byla pálena na zlatém oltáři ve svatyni, oznámil sám Bůh. „Hospodin řekl Mojžíšovi: Vezmi si vonné látky, totiž balzám, onychu, vonný galbán a čisté kadidlo, od všeho stejný díl. Z toho připravíš kadidlovou směs, odborně smíšenou, posolenou, čistou a svatou. Část jemně roztří a přines před svědectví ve stanu set-

kávání, kde se s tebou budu scházet. To vám bude velesvaté“ (2 Moj 30,34-36).

Vonnou směs měly tvořit čtyři složky: balzám, onycha, vonný galbán a čisté kadidlo. Tuto směs nesměl žádný Izraelita použít k jinému účelu než k bohoslužbám ve stánku úmluvy. Kdo by ji použil k jinému účelu, měl být vyloučen z Božího lidu (2 Moj 30,37,38).

Tak jako ve svatyni byla směs kadidla zapalována každé ráno a každý večer, potřebujeme i dnes modlitebníky, kteří by přinášli Bohu příjemné oběti, tedy modlitby, každého jitra a každý večer. Upřímný modlitebník si klade otázku, jak se modlit, aby jeho modlitba byla Bohu příjemná? Odpověď můžeme vyvodit ze symbolického významu jednotlivých složek vonné směsi.

MODLITBA MUSÍ OBSAHOVAT BALZÁM

Balzám se jmenuje také storax. Je to čerstvá pryskyřice balzámmodendronu, stromu rostoucího v Sýrii, Arábii a na některých

kyřicích podobná surové gumě. Když se páli kadidlo samotné, šířilo zvlášť silnou příjemnou vůni. I ono patřilo ke svaté směsi. Kadidlo vynikalo intenzitou vůně. Dodávalo vonné směsi pronikavost.

Co symbolizuje kadidlo? Je to něco, co umožňuje, aby naše modlitby pronikly až k Božímu trůnu. Je to opravdovost. „...velkou moc má opravdová modlitba spravedlivého“ (Jak 5,16). Modlitba má být opravdová, upřímná, plná odevzdanosti a podřízení se vůli Boží. V modlitbě se máme bez výhrad odevzdat do Boží vůle a modlit se tak jako náš Spasitel v Getsemanské zahradě. „Ne jak chceš já, ale jak ty chceš.“ Situace v Getsemani byla nesmírně vážná a ve svých důsledcích zahrnovala všechny lidi. Nám křesťanům je jasné, že se zde jednalo o záchranu nebo záhuby světa. Vážností situace odpovídá také vážnost modlitby našeho Pána a Spasitele. Když Pán Ježíš oslovil Boha slovy: „Otče můj“, bylo to Otci jistě příjemné. Ale když řekl slova: „Ne jak já chci, ale jak chceš ty“, bylo to Bohu ještě

dodává sílu. Je to něco, co nesnáší satan, co je mu nanejvýš protivné a před čím utíká. Kniha Zjevení Jana představuje satana jako starého hada. K čemu můžeme připodobnit galbán? Je to pravdivost a čestnost našeho života. „Bůh je duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v duchu a v pravdě“ (Jan 4,24). Naše modlitby jsou pravdivé, když odpovídají životu. Těm, kteří jinak žijí a jinak se modlí, Pán říká, že jsou pokrytci. Modlitba pokrytce je Bohu odporná jako jeho život i slova. Jsou-li naše slova i činy pravdivé, pak mají také naše modlitby velkou moc a sílu.

Starozákonní prorok Daniel byl podle slov Písma svatého muž pravdivý v jednání i v modlitbě. Nesnášel faleš a nečestnost. Když se dověděl, že má být kvůli svým modlitbám vhozen do lví jámy, neslevil nic ze svého způsobu, nezměnil svůj modlitební návyk. Zůstal tentýž, protože jeho život i modlitba vyjadřovaly pravdu. Bůh se k němu mohl zvláštním způsobem přiznat. Je-li naše modlitba projevem pravdy, pak se satan chvěje. Ničeho se tolik nebojí jako pravdy. Podle Ježíšových slov je otcem lži a nemá v sobě pravdu. Všechny své následovníky chce vést cestou lži. On ví dobře, že pravda dává modlitbám úžasnou sílu a moc. Ovšem také ví, že člověk, který se obrací ke lži, se stává jeho zajatcem. Mistr Jan Hus říká: „Hledej pravdu, mluv pravdu, drž pravdu, braň pravdu.“ Stane-li se pravda náplní našeho života a modliteb, budeme mít možnost zvítězit nad pokušením a satanem. Naše modlitby dostanou moc a jako příjemná vůně vystoupí k nebeskému Otci.

NAŠE MODLITBY MAJÍ OBSAHOVAT TAKÉ ONYCHU

Je to vápenatá schránka purpurové ústí, která žije v Indickém oceánu a Arabských vodách. Spálená samotná voní nepříjemně, téměř zapáchá. Profesor Knobel však praví, že když je smíchána s dalšími v bibli jmenovanými látkami, voní silně a velmi příjemně, ba přímo občerstvuje. Prášek připravený z této lastury se přidával do kadidelné směsi, protože její vůně pak působila dlouhodobě. Po celý den udržovala ve svatyni příjemnou vůni.

Onychu můžeme připodobnit k trpělivosti při modlitbách, k trpělivosti při čekání na odpověď, k trpělivosti, ve které se projevuje síla víry modlitebníka. Ve vytrvalosti na modlitbách je nám příkladem opět náš Spasitel. On se dokázal v Getsemanské zahradě vytrvale modlit s takovým úsilím, až se krví potil, zatímco učedníci tehdy „onychu postrádali“ — nevytrvali na modlitbě spolu s Kristem. Ještě dlouho se museli učit trpělivosti a vytrvalosti. Ale po čase se naučili přidat do svých modliteb i tuto důležitou složku. Čteme, že když byl apoštol Petr ve vězení, „...církve se za něj stále modlila k Bohu“ (Skut 12,5). Naučme se i my vytrvalost na modlitbách. Důvěrujme, že nás Pán slyší. „Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh je a že se odměňuje těm, kdo hledají“ (Žid 11,6). Často nejsme vytrvalí, protože nám schází víra. Vložme do své modlitební směsi také onychu a učme se vytrvalosti a opravdové důvěře na modlitbách.

Modlíme-li se opravdově, vážně a přitom upřímně jako děti, pravdivě a trpělivě, pak naše modlitby skutečně obsahují díl balzámu, onychy, vonného galbánu i čistého kadidla. Pak se naše každodenní modlitby stanou příjemnou obětí jako vůně kadidla a naše pozdvížení rukou jako večerní oběť. Pak můžeme mít jistotu, že nebeský Otec naše prosby slyší a podle své vůle i vyslyší.

místech jižní Evropy. Strom má sněhobílé květy, které šíří příjemnou vůni. Dává plody, ale tajemství vůně je uvnitř stromu. Nařizujeme-li jeho kůru, vytéká průsvitná pryskyřice hnědočervené barvy a velmi příjemně voní. Této pryskyřice se používalo také jako léku.

Balzám v modlitbě symbolizuje to, co dělá naši modlitbu příjemnou. Když se páli balzám sám o sobě, dával totiž velmi jemnou, příjemnou vůni. K čemu můžeme přirovnat balzám v našich modlitbách? Co představuje? Je to pravá zbožnost. Slovo zbožnost znamená život podle vůle Boží nebo také chování s Bohem. Tato zbožnost se projevuje čnostným křesťanským životem. Opravňuje nás k tomu, abychom přicházeli k nebeskému Otci ne ve strachu, ale s důvěrou jako děti ke svému Otci. Apoštol Pavel napsal: „Nepřijali jste přece ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v něm voláme: Abba, Otče!“ (Řim 8,15). Jako dítě mluví se svými rodiči a předkládá jim všechny své prosby, radí se s nimi, světuje jim své starosti, tak máme přicházet k nebeskému Otci s plným vědomím závislosti na něm. Nezáleží při tom na krásných slovech, vybraných větách. Bohu je milé, když přicházíme docela prostě, přirozeně otevřeně a modlíme se s úctou a důvěrou. Naučme se do našich modliteb namíchat jeden díl balzámu — upřímné zbožnosti a důvěrného vztahu dítěte k Otci. Pak se naše modlitby stanou příjemnou vůní našemu Pánu.

MODLITBA MÁ OBSAHOVAT TAKÉ KADIDLO

Čisté kadidlo je velmi vzácné. Je to prys-

kyřice mnohem příjemnější. Když věřící lidé volají k Bohu „Otče náš“, je mu to příjemné, ale když zcela vážně a upřímně řeknou „staň se tvá vůle“, pak to před Božím trůnem zní jako nejkrásnější hudba. To je to, co propůjčuje naší modlitbě opravdovou příjemnost. To je ono kadidlo, které proniká až k Božímu trůnu. Když svou vůli podřídíme vůli Boží, pak nastává soulad života a modliteb. Pak už není rozdíl mezi tím, jak žijeme a jak se modlíme. Ježíš Kristus řekl: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“ (Mat 7,21).

NAŠE MODLITBY POTŘEBUJÍ TAKÉ VONNÝ GALBÁN

Je to pryskyřice, klovatina. Vyráží po kapkách z lodyh a listů rostliny, které se říká ferula. Získává se také nařiznutím kůry tohoto keře. Roste v Sýrii, Arábii a Habeši. Pálením této pryskyřice prý kdysi zaháněli hady. Plazům je tento zápach odporný. Ale svatě kadidelné směsi dodával příjemnou vůni a zvláštní sílu.

Galbán představuje to, co našim prosbám

KDO NEUMÍ ODPOUŠTĚT, BOŘÍ MOST, PO KTERÉM BUDE MUSET SÁM JÍT,
PROTOŽE KAŽDÝ ČLOVĚK POTŘEBUJE ODPUŠTENÍ

NAUČME SE UKÁZAT ČLOVĚKU PRÁTELSTVÍ DOKUD JE ŽIV,
A NE AŽ KDYŽ UMŘE

VÍRA NÁS ČINÍ SILNÝMI V SLABOSTECH, ŠTASTNÝMI V NEŠTĚSTÍ,
BOHATÝMI V CHUDOBĚ A ŽIVÝMI VE SMRTI

ZPÍVEJME HOSPODINU

Píseň má moc

*„Hle, můj Bůh Spasitel,
doufám v něho a nebojím se,
protože Pán je mou silou a
písní, on je můj spasením.“ Izaiáš 12,2*

Mnohý věřící se už přesvědčil o tom, že v písni nachází duchovní sílu a spojení s Bohem. Píseň již mnohokrát pomohla utišit žal a zármutek, zmírnila bolest, překonala hněv.

Takovou zkušenost prožil izraelský král Saul. Od chvíle, kdy zavrhl Boží vůli a Bůh od něho odstoupil (1 Sam 15,26), napadal ho zlý duch a Saul ztrácel schopnost sebeovládání a sebekontroly. Jeho služebníci mu radili, aby dal vyhledat mládence, který by ho potěšoval a uklidňoval v takové chvíli zpěvem a hudbou (1 Sam 16,14-16). Našli ho. Byl jím pastýř David, syn Izai Betlemského. Když pak byl Saul napaden zlým duchem a zmocňovala se ho úzkost, pak krásná Davidova píseň doprovázena zvukem harfy, působila jako rosa a jemný déšť na vyprahlou krajinu. „David bera harfu, hrával rukou svou; i mival Saul polehčení, a lépe mu bývalo“ (1 Sam 16,23).

Duchovní píseň má moc přivést toužící duši k Bohu. Jedním z těch Božích mužů, kteří skládali písně k oslavení a vyvýšení Ježíše Krista a k potěšení mnohých lidí, byl David Sankey (1840 až 1908).

Jeho skladatelská a pěvecká veřejná činnost začala zcela bezprostředně na jednom mezinárodním kongresu Svazu křesťanských mladíků v Indianapolis v roce 1870. Modlitební shromáždění tenkrát vedl jeden z největších evangelistů všech dob, D. L. Moody. Shromáždění se učilo novou píseň, ale zpěv vázl a Moody znovu pocítil potřebu získat schopného sólového zpěváka. Již dávno toužil po takovém muži, který by s ním spolupracoval při evangelizačních programech. Ve shromáždění najednou povstal muž a začal krásným zvukným hlasem zpívat píseň, kterou se nemohli naučit. Byl to David Sankey. Moody na něj překvapeně pohlédl a řekl:

„Měl byste se vzdát svého zaměstnání. Jste mužem, kterého už sedm roků hledám. Musíte za mnou přijít do Chicaga a pomoci mi v práci.“

Sankey nabídku odmítl a vrátil se ke svému zaměstnání. Duch svatý však na něj působil. Poznal v Moodyho výzvě Boží hlas. Opustil své občanské povolání ve státní službě, přestěhoval se i s rodinou do Chicaga a věnoval se evangelizační práci zpěvem. Byl to zvláštní, Bohem obdařený zpěvák. Dovedl písní přiblížit lidským srdcím

zvěst evangelia a otevírat je pro kázané slovo.

Byl pohotovým skladatelem, o čemž svědčí následující příhoda. Sbíral různé texty a básně, na které pak skládal melodie. Jednou našel v časopise „Křesťanský věk“ báseň skotské autorky Elizabeth Clephanové. Vystříhl ji a uschoval v kapse své vesty. Zanedlouho po tom uskutečnili Moody se Sankeyem evangelizační program v městě Edinburgu. Moody kázal na velkém shromáždění o ztracené ovci a o dobrém pastýři, který nechal devadesát devět ovcí a hledal tu zbloudilou. Po ukončení kázání přišel za Sankeyem a tiše řekl: „Zaspívej k tomu něco.“ Sankey si vzpomněl, že text, který by se hodil k Moodyho kázání, má v kapse své vesty. Ale jak zaspívat text bez melodie? S tichou modlitbou o pomoc vytáhl lístek s básní, položil jej na harmonium a začal hrát a zpívat. Musel najednou stihnout několik úkonů — číst neznámý text, komponovat na něj melodii a hned ji hrát! Nápěv se rodil při první sloce, při druhé si ho zapamatoval a pak už bylo snadné dokončit celou píseň. Tak vznikla ten večer v přítomnosti více než tisíce posluchačů nová píseň „Devadesát devět ovcí již spočívá v Boží náruči“. Většina posluchačů odcházela z tohoto působivého vystoupení se slzami v očích. Sankey sám k tomu později řekl: „Ještě nikdy jsem nebyl ve svém životě tak soustředěn a intenzivně nepřemýšlel, jako tenkrát v Edinburgu.“

Po tomto prvním evangelizačním tažení v roce 1873 zjistili Moody a Sankey, že je nutné dát lidem nové písně. Pohotovost a nadání Sankeye pak přispěly k vydání nového probuzeneckého zpěvníku s celou řadou jeho vlastních písní. Naši čtenáři snad budou znát jednu z nejznámějších jeho melodií „Ve stínu jeho křídel“ (zpěvník „Zpívej duše má Bohu“ č. 68).

Duchovní píseň má velkou moc a může působit i při záchraně života. To se stalo i Davidu Sankeyovi. Spolu s Moodym působili téměř celý rok 1875 v anglickém Liverpoolu. Koncem roku se vrátili do Ameriky. Sankey měl o vánocích svůj program, a tak cestoval parníkem po řece Delaware. Byl ti chý večer, svítily hvězdy a na palubě bylo mnoho cestujících. Požádali Sankeye, aby jim něco zaspíval. Opřel se o lodní komín a pozvedl svůj zrak k nebi. Chtěl zaspívat nějakou vánoční píseň, ale něco ho pudilo, aby zpíval o dobrém Pastýři (píseň „Jezu, jako pastýř voď nás“ — č. 248). Začal zpívat. Bylo hluboké ticho, které bylo přerušováno jen šploucháním vody a melodií zpěváka, která se nesla nad palubou a nad řekou. Všichni byli dojatai nádherným hlasem a překrásnými slovy. Když píseň dozněla, přistoupil k zpěvákovi muž s tváří oslehanou větrem a řekl:

„Sloužil jste v armádě Severu?“ „Ano,“ odpověděl Sankey, „od jara 1860.“

„Pamatujete si na jasnou měsíční

noc, kdy jste stál na stráži? Myslím, že to bylo v roce 1862.“

„Ano, vzpomínám si,“ odpověděl zpěvák překvapeně.

„I já si vzpomínám,“ řekl cizinec. „Sloužil jsem v jižní armádě, která chránila otroctví. Viděl jsem vás stát na vašem stanovišti. Byl jste můj nepřítel a mojí povinností bylo vás zabít. Měl jsem výhodnou pozici. Ukrýval mě stín stromu, kdežto vy jste stál v plném měsíčním světle. Uchopil jsem svou pušku a namířil. V tom okamžiku jste právě tak jako před chvílí pohlédl k nebi a začal zpívat. Váš nádherný hlas zastavil můj úmysl. Stáhl jsem prst ze spouště a naslouchal. Nemusel jsem spěchat, byl jste jistý terč, který nemohl uniknout mé kulce. Píseň se mi líbila, a tak jsem se rozhodl, že vás ji nechám dozpívat. Byla to právě ta píseň, kterou jste před chvílí zpíval. Slyšel jsem jasně její slova:

„V koho, Pane, jako v Tebe
mohli bychom důvěřit?

Vždyť jsi pro nás přišel s nebe,
pro nás dal se umučit.“

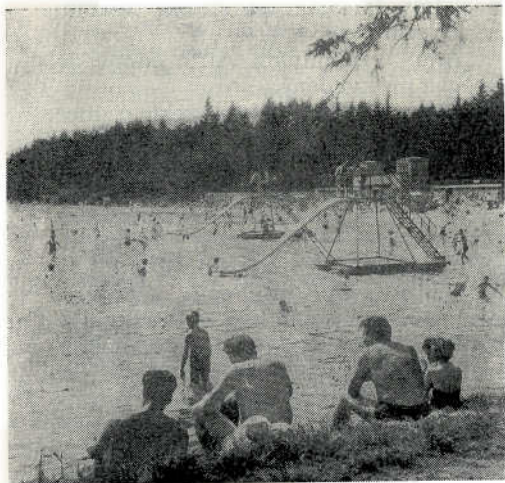
Obsah vyvolal v mé mysli mnoho vzpomínek. Myslil jsem na své dětství a svou matku, která mi vyprávěla o Ježíši a jeho lásce. Z mého zamyšlení mě vytrhla slova další sloky:

„S kým ty kráčíš, Pane, tomu
ani vlas se nezkříví,
sladká mana z tvého domu
na věky jej oživí.“

Uvědomil jsem si, že mně tuto píseň zpívala má matka. Ale žel, velmi brzy zemřela, a můj život se utvářel jinak, než si ona přála. Když jste dozpíval, neměl jsem sílu znovu na vás zamířit. Uvažoval jsem, zdali je to možné, aby Bůh tak miloval člověka, že za něho nechal umřít svého Syna. Ptal jsem se sám sebe, zda může být pravda, aby Bůh vedl každého, kdo mu důvěřuje, tak bezpečně, jako pastýř vede své stádo? Se svými otázkami jsem se začal tiše vzdalovat od místa vašeho stanoviště. Od té doby jsem mnoho viděl a procestoval, nikdy jsem však nepomyslel na to, že se s vámi znovu setkám. Když jsem vás před chvílí pozoroval a viděl jsem, jak hledíte k nebi a zpíváte, poznal jsem vás. Jsem znovu dojat vaší písní jako tenkrát a prosím, abyste mi pomohl najít lék pro mou duši.“

David Sankey byl hluboce dojat a objal muže, který byl ve válce jeho nepřítelem. Tento ztracený člověk zanedlouho poznal světlo, uvěřil v Pána Ježíše a jeho život byl naplněn radostí a pokojem. Píseň tedy může mocně působit v šíření evangelia tak, jak tomu bylo v životě Davida Sankeye. Svou činností a působením naplnil odkaz Písma: „A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční. Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem.“ (Kol 3,15,16).

Milan Drobík

Slunce — voda vzduch — tři základní činitele našeho zdraví.

V minulém čísle v této rubrice jsme si připomněli, že Pán Bůh si přeje, abychom byli zdraví po všech stránkách, tedy i tělesně. Dočítáme se o tom v bibli. Uchovat si zdraví není jen úkolem věřících, Pán Bůh oslovuje všechny lidi.

ZACHOVAT SI ZDRAVÍ JE ÚKOLEM KAŽDÉHO

V posledních desetiletích dosáhla medicína takové výsledky, že nad nimi zasneme. Naděje na prodloužení života je mnohem větší, než v minulém století. Podařilo se takřka úplně vymýtit mor, podařilo se i výrazně omezit úmrtnost matek a kojenců. Ale přesto je dnes podle statistik stav nemocnosti čtyřikrát vyšší než před padesáti lety. Přitom je třeba si povšimnout té skutečnosti, že velká část nemocných trpí takovými potížemi, které lze označit za relativně lehké a nikterak nebezpečné, i když jsou přitom nepřijemné a dlouhodobé. Je hodně i takových nemocných, u kterých se dá jen těžko hovořit o nemoci. Každý pacient není tak nemocen, jak se zdá na první pohled a také není nutné nasadit k léčení ne-

mocného hned celou paletu těch nejdražších léků. Daly by se ušetřit velké sumy, kdyby se pacient i lékař v jednotlivých případech naučili používat jednoduché prostředky a v neposlední řadě i osvědčené staré domácí prostředky.

Dnes převládá mezi lidmi názor, že většina onemocnění se dá léčit nebo byla vyléčena léky nebo nějakými technickými prostředky. Ale v tom je právě velký omyl. Většina onemocnění všedního dne nebyla vyléčena léky, nýbrž vlastní léčivou schopností samotného organismu. Dodnes platí staré přísloví: „Natura sanat, Medicus curat“ — příroda léčí, lékař ošetřuje.

V každém případě je důležité, aby léčebný proces organismu byl podporován pacientem samotným, jeho rozumným chováním. Jedním z nejdůležitějších úkolů lékaře je poradit pacientovi, aby se průběh léčení vyvíjel co nejpríznivěji. V tom máme ještě co dohánět. To proto, že dnešní běžné nemoci, jako je onemocnění cévního systému, arterioskleróza, vysoký krevní tlak, srdeční infarkt, rakovina plic, otylost, cukrovka, dna, astma, stav celkové vyčerpanosti, předčasné projevy opotřebovanosti a nervové poruchy jsou specifickými, výlučně lidskými nemocmi, jež jsou často důsledkem životosprávy, která se přiči zdravému rozumu.

Zdravá životospráva se neomezuje ovšem jen na umývání rukou a čištění zubů. Dnešní pacienti žádají raději nasazení silných technických preparátů, ale odmítají rady, podle kterých by se ve své životosprávě měli nějak omezovat nebo dokonce zřici požitků, které je ničí. „Proč bych si měl něco odříkat? Vždyť sociální zabezpečení a bezplatná lékařská péče mi dávají právo na to, abych byl v případě onemocnění vyléčen.“ Tak se vlastně odpovědnost za vlastní zdraví a péče o ně přenáší na celou společnost. Ovšem pečovat o člověka tak, aby byl chován jako v bavlnce, to rozhodně není ideální řešení.

Právo na bezplatné léčení v nemoci tento problém nevyřeší. Zdraví nelze koupit. Být zdravý, to není tak samozřejmá věc, o zdraví se musí pečovat — jak v zájmu jednotlivce, tak v zájmu celé společnosti. Rozhodně je dnes nut-

né probudit v lidech odpovědnost za vlastní zdraví, aby pochopili, že nebudou zdraví, jestli se o to sami nepřičiní. Každý, kdo má nemocenské pojištění, se musí znovu naučit, že má nejen právo být nemocen, ale také povinnost být zdravý.

Bylo by dobré přihlídnout i k tomu, aby pacienti, kteří jsou posíláni do lázní, nemařili výsledky léčení nevhodným počínáním, jako např. kouřením nebo pitím alkoholu. Jsou i takoví pacienti, kteří z vlastního rozhodnutí předčasně ukončují léčbu v sanatoriu, a pak, přirozeně, nejsou vyléčení.

Vypěstovat si citlivé svědomí vůči vlastnímu zdraví a být zdravotně uvědomělý, to nepříjde samo sebou, k tomu musí být člověk veden a vychováván vhodnou zdravotnickou osvětou. Výchova ke zdravotní uvědomělosti měla by začít už ve škole. Tak, jak je důležité umět matematiku nebo znát dějiny, tak je přinejmenším důležité vědět, k čemu má člověk ledviny, nebo co se stane se žaludkem, který soustavně přecpáváme nebo jak dopadnou průdušky, kterými celé desetiletí prochází kouř z cigarety.

Jenom tak se nakonec podaří vypěstovat v lidech zdravotní sebevědomí, vlastní zdraví považovat za svou osobní záležitost, jeho zachování chápat jako svůj osobní úkol. Naše články k tomu ukazují cestu. Zdraví není samoúčelné. Chceme být zdraví proto, abychom dokázali plně žít. A to znamená odpovědnost každého občana za zdraví vlastní a za zdraví své rodiny.

KOUPELE PODPORUJÍ ZDRAVÍ

Chceme připomenout některé z základních, nejjednodušších léčebných a preventivních prostředků, které můžeme běžně použít.

Rozeznáváme koupele studené, teplé, horké, koupele se střídáním teploty a koupele se stoupající teplotou. Kromě toho jsou v koupeli důležité i látky ve vodě rozpustitelné. Proto rozeznáváme dále koupele s vodou studniční nebo z vodovodu, koupele s minerální vodou, s přidáním léčivých bylin nebo rašelin. Teplota vody a tlak vody na pokožku je společný všem druhům koupelí. Rozdíl je v účinku látek ve vodě roz-

Právě když jsem se svým nákupním vozíkem projížděla oddělením pečiva a zahýbala do další uličky, málem jsem narazila do holčičky která jistě ještě nechodila do školy. Její ustrašený pohled mi prozradil, že zřejmě ztratila svou maminku. Postavila jsem svůj vozík trochu stranou a sklonila jsem se k ní: „Ty nemůžeš najít svou maminku?“

Přikývla a její vzlykot hned přešel v pláč, končící slovy: „Maminko, kde jsi?“

Č v samoobsluze

Sotva jsem ji uchopila za ruku, abych jí maminku pomohla najít, objevila se na konci vedlejšího oddělení žena, která k nám pospíchala. Ztracená dívka byla nalezena.

O dvě řady dále, kde se prodává ovoce,

jsem ji uviděla znovu. To již bezpečně seděla na sedátku vozíku. Její uplakaná tvář připomínala předcházející zážitek. Stále byla ještě trochu smutná a nemínila odpovědět na můj úsměv. Když jsem však viděla, jak ve své dlani svírá malou čokoládu, věděla jsem, že brzy bude vše v pořádku.

Tato malá událost mne přivedla na myšlenku že i dospělý člověk se může dostat do podobné situace. I on se může ocitnout v nějakém jiném „oddělení“. Treba v oddělení zoufalství, kde ho obklopují nesnáze a pochybnosti. Onu malou dívku oddělovaly od maminky police se zbožím, zatímco tebe odloučí od nebeského Otce malomyslnost a nejistota. Podívej se však dobře okolo sebe! Neobklopují tě úplně. Je tu možnost, jak se dostat z nepřijemné situace. Jako maminka z našeho příběhu, tak i Bůh „není od nikoho z nás daleko“ (Skut 17,27).

puštěných a dalších přísadách, které působí na pokožku. Tyto látky pokožka buď vstřebává nebo je jimi drážděna k vyvolání silnější reakce.

Nejjednodušší koupele se dají provozovat velmi lehce a systematicky i doma. Proto je vhodné seznámit se s jejich účinky.

Studené koupele, které používáme jako dílčí koupele, působí na krevní oběh a povzbuzují výměnu látkovou. Samozřejmě, i zde platí zásada, že studená koupel se může použít jen tenkrát, je-li tělo dostatečně prohřáté. Jestli tomu tak není, pak studené koupele musí předcházet horká koupel nebo jiné prohřátí těla. Každé předcházející prohřátí podstatně zesiluje účinek studené koupele.

Teplota studené koupele má být v rozmezí 14 až 18 °C. Opakování studené koupele by nemělo být dříve než za čtyři hodiny, aby reakce, která nastala po předchozí koupeli, klidně dozněla. Hodinu před jídlem a dvě hodiny po něm se rovněž nemá provádět studená koupel, protože zvláště po jídle se krev stahuje k zažívacím orgánům.

Trvání jednotlivé koupele se neurčuje schematicky, ale řídí se podle toho, kdy se objeví reakce na chlad. Je to silný pocit tepla nebo chladu a jasné zčervenání pokožky. A to je čas, kdy se má s koupelí přestat. Každé prodloužení ztěžuje nutné opětovné zahřátí i zesílení výměny látkové a vede k nežádoucímu hromadění krve v žilách. Po koupeli si důkladně osušíme jenom záda, z ostatních částí těla setřeme vodu pouze rukou. V zimním období je nutné dokonale se utřít froté ručníkem. Frotování prokrvívá a zahřeje.

Teplé koupele jsou v rozmezí 36 až 38 °C. Používají se u lidí, kteří mají slabou schopnost reakce, u slabého krevního oběhu a u lidí starých. Taková koupel má trvat 15—20 minut. Teplota v koupelně má být 18 až 21 °C. Po koupeli následuje hodina odpočinku v posteli, kterou vystřídá krátké omytí studenou vodou, aby se cévy tonizovaly, zlepšily svou funkci a aby se zamezilo vychladnutí.

Teplé koupele způsobují uvolnění cévního systému a svalstva. Používají

se proto k uvolnění svalstva při zánětech (revmatismus), ochrnutí a ztuhnutí kloubů. V teplé koupeli provádíme také podvodní masáže a gymnastiku.

Horké koupele jsou v rozmezí 38 až 41 °C. Používají se ke zrychlení a značnému zvětšení srdeční činnosti, urychlují průběh spalování a látkové výměny a rovněž provokují pocení. Horká koupel nemá trvat déle než 10 až 15 minut. Po jejím použití se utřeme do sucha a necháme se zabalit a lehneme si do postele nejméně na hodinu. Horké koupele používáme hlavně při chronických onemocněních. Musíme ovšem přihlídnout i k tomu, že tyto koupele nesnáší každý stejně. Zpravidla by se měly brát jen na lékařské doporučení.

Má-li někdo špatnou schopnost reakce, špatnou drážditelnost a nedostatečný pocit tepla, používáme střídavé koupele, při kterých se střídá studená a teplá voda. Střídáme 2—3krát za sebou. Je to výborný trénink pro cévy. Protože střídavé koupele působí silně dráždivě, používáme je pouze jako dílčí koupele.

U střídavé koupele zůstáváme 5 až 10 minut v teplé vodě (38—40 °C) a 10 až 15 sekund ve studené vodě (15 až 18 °C). Začínáme s teplou vodou a končíme studenou.

Koupele se stoupající teplotou začínají s 34—36 °C a přidáváním teplé vody zvýšíme až na 42—44 °C. Tyto koupele se používají jako dílčí, při kterých je celé tělo zabaleno a odkrytá je jen ta část těla, kterou koupeme. Zabalení jsme do koupacího pláště, silného ručníku nebo do přikrývky. Koupel paže se může provádět i vleže. Nastane-li silné bušení srdce, musíme s koupelí hned přestat.

Nejvíce se provádějí koupele paží se stoupající teplotou, protože mají zvláštní význam u nemocných anginou pectoris a vysokým krevním tlakem. U nich se docílí snížení krevního tlaku bez nebezpečí kolapsu. U nemocných, kteří mají anginu pectoris nebo jiné srdeční potíže, podporuje tato koupel spánek a působí proti křečím.

Koupele se stoupající teplotou jsou vhodné pro tyto potíže nebo onemocnění: studené nohy a ruce, křeče cév,

Velmi příznivě působí na zdraví člověka také minerální vody (Rudolfův pramen)

arterioskleróza a průduškové astma.

Při provádění všech druhů koupelí může nastat tzv. *krize po koupeli*. Nemusí se projevit u všech lidí a rovněž není nutná pro úspěšné dokončení koupelí. Nastane-li vůbec, pak to není dříve než po třetí koupeli. Příznaky krize jsou následující: silná únava, pocit tíhy ve všech údech, nespavost, nevolnost, tlčení srdce, bolesti kloubů, bolesti nervů, bolesti starých poranění a jizev, předrážděnost, sklíčená nálada, úzkostné sny a návaly silného pocení.

Kromě těchto subjektivních pocitů se dají prokázat i následující objektivní změny v krizi po koupeli: změna teploty, kolísání krevního tlaku, slabší zvýšení teploty, katary dýchacích cest, vyrážky, astmatické záchvaty, zvracení a průjem. Kdo trpí na ledvinové kameny nebo ledvinový písek, může v této krizi dostat ledvinové koliky. Další projevy jsou třesení roztažených prstů a zesílená menstruace.

Propukne-li krize po koupání, pak je nutné přerušit koupele na několik dní, odpočívat a požívat jen lehkou stravu.

Stačí jen modlitba, a můžeš ho nalézt.

„Bože, kde jsi?“ to je nářek lidí, jejichž zření je omezeno stěnami smutku, utrpení, zklamání a smrti.

Bůh nám však dává odpověď — hovoří k nám v bibli, ve svém psaném slovu a ve svém Synu, živém Slovu.

On je něžný Pastýř, který se stará o své bezmocné ovce (Žalm 23; Iz 40,11; Luk 15,4-7).

On je Hospodářem, jenž zachraňuje neplodný strom (Luk 13,6-9).

On je Otec, jenž vítá marnotratného syna (Luk 15,11-24).

Jeho láska je větší než láska kterékoli matky (Iz 49,15).

Bůh je ten, který klepe na srdce lidí a zve je k věčným zdrojům (Zj 3,20; Jan 4,14; Zj 22,17).

On je také Mužem bolesti, jenž pláče nejenom nad Jeruzalémem, ale i nad světem, který zavrhl svoji jedinou naději

na záchranu (Luk 19,41-42).

Otec se pro nás vydal ve svém božském Synu, abychom mohli sdílet to, co je jeho věčným vlastnictvím (Jan 1,1-14; 3,16; 14,1-3).

Jestliže se právě dnes nacházíš v onom oddělení zoufalství a tvůj plác je pouze tichým vzlykáním nebo úzkostným nářkem, volej k tomu, jenž „na sobě zakusil všechna pokušení jako my“ (Žid 4,15).

Bůh se nikomu nevnučuje, ale jeho ucho je připraveno naslouchat těm, kteří si uvědomují, že jsou ztraceni a bezmocní.

Bůh je nám vždy k dispozici. V žalmu 50,15 nás vybízí: „Vzývej mne“.

„Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven“ (Jan 6,37).

Ano, Bůh čeká a je ochoten pomoci i tobě. Stačí jen, když se mu svěříš se svými potřebami a problémy.

ZAPOMENUTÝ KRISTUS

Jsmo připraveni?

„...aby o někom z vás neplatilo,
že v čase, dokud zaslíbení trvá,
proměškal vstup do Božího odpočínání.“
Zid 4,1

Jsou lidé, kteří si vlastně celý život přáli být spaseni, jenom své velké rozhodnutí stále odkládali na pozdější dobu. Byli totiž mladí a bylo toho třeba využít; byli bohatí a krásní a toho bylo také třeba využít. Nebyli špatní, ale neměli nikdy čas odpovědět na pozvání. Nakonec by se už bývali rozhodli ... Konečně — ale příliš pozdě.

Jsou dokonce křesťané, zdálo by se věrní, kteří mají stále dost času dát svůj život do pořádku. Všechno si uvědomí — až budou dveře zavřeny (Mat 25,10). Myslíte někdy na to, že před Kristem budou při jeho příchodu stát lidé, kteří se chlubilí, že bývali s Mistrem u stolu, že jej potkávali, že v jeho jménu činili divy, prorokovali a vyháněli demony? Budou se toho dovolávat, ale uslyší jen: „Odejděte, neznám vás“ (Mat 7,23).

Je třeba být připraven již dnes. A být hotov, to neznamená klidně sedět a čekat, co se bude dít, domnívat se, že bude vždycky dost času jednat ve vhodnou, rozhodující chvíli, protože vlastně patříme k církvi a vůbec jsme už v životě udělali dost ... Je možno si vytvořit nebezpečné iluze.

Být připraven je dokonce něco jiného než se připravovat. Někomu ujede vlak proto, že se připravuje.

Být připraven, to znamená překonat nesmírnou překážku vlastní lhostejnosti, nadzvednout břemeno bezstarostnosti, a to všechno snad sám uprostřed těch, kteří se smějí a nevěří. Znamená to bdít v tu noc, kdy celý svět spí a ohlašovat tak blízkost nového věku, který má přijít.

Být připraven, to znamená být již Božím dítětem, mít srdce plné radostného čekání na blízké setkání s Otcem a toužit po té chvíli celou duší.

Být připraven znamená být také schopen odpovědět na Boží výzvu v kteroukoliv chvíli — uprostřed povinností stejně jako v klidu noci. To znamená být Bohu k dispozici a právem říci jako kdysi Samuel: „Mluv, Hospodine, neboť tvůj služebník poslouchá“ (1 Sam 3,9).

Co je třeba dělat, abych byl připravený jako Boží dítě? „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“ (Mat 7,21).

Cinit Boží vůli, v tom spočívá všechno. Jedná se o poslušnost v praxi. Naslouchat je velmi dobré, ale nemůže to stačit. Je třeba věřit a poslouchat.

O letnicích volali lidé v zástupu, kterému Petr kázal: „Co máme dělat?“ A dostali odpověď: „Obráťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista ... a dostanete dar Ducha svatého“ (Skut 2,37,38).

Je-li tento život přípravou pro život věčný, má tato příprava tři hlavní etapy, z nichž žádná nesmí chybět: obrácení, křest a posvěcení.

Příprava pro věčnost začíná obrácením.

Já sám nemohu posoudit, jsem-li hotov. To může jen Bůh. Já pouze potřebuji vidět sám sebe jinak, než jak se lidé obvykle hodnotí; musím se totiž vidět tak, jak mne vidí Bůh. Bez iluzí a taky s vědomím, že sám neznám cestu a východisko: „Hleď, zda nejdou cestou trýzně, cestou věčnosti mne veď“ (Zalm 139,24).

Mám-li se vidět tak, jak mne vidí Bůh, jakým měřítkem se mám hodnotit? Ať se zdá otázka jakkoli zvláštní nebo zbytečná, má odpověď. A vy, křesťané, ji vlastně dobře znáte: Tím měřítkem je zákon Boží.

Písmo říká, že v zákoně je měřítko poznání a pravdy (Řím 2,20). A také přirovnává zákon k zrcadlu, které každému ukáže, kde má nedostatky (Jak 1,23-25). Zákonem rozumím deset přikázání daných Bohem na Sinaji a zachovávaných od dob patriarchů. O zákonu se nemluví jen v dobrém. My lidé jsme se vždycky snažili trochu ho upravit, něco vynechat, něco přidat. Proč jsme se domnívali, že je možno změnit to, co napsal Bůh svým prstem? (2 Moj 13,18)

Není to jeden z nejdůležitějších versů pro křesťana dneška? Ježíš přece řekl, že nepři-

šel zákon zrušit, ale naplnit jej, a že dokud trvá nebe a země, nemůže se ze zákona ztratit ani jediné písmenko (Mat 5,18). Zákon, projev Božího rádu, jeho charakteru a vůle, je jako Bůh — věčný.

Nezajímá-li se křesťan o zákon, je jako sůl, která ztratila svou chuť; nevidí se tak, jak jej vidí Bůh ... Neváhám ani říci, že právě křesťanství je to, které zachovává zákon. Bohu oddělení lidé jsou v bibli označeni jako ti, kteří mají Ježíšovu víru a ostříhají přikázání Boží (Zjev 14,12). Křesťan je člověk, ve kterém je upevněn zákon a který je poslušný, ne už jako otrok, který se bojí pána, ale jako dítě, které miluje otcovu vůli. Vírou, říká apoštol Pavel, potvrzujeme zákon (Řím 3,31).

Zachovávat zákon, mít úctu k jiným, nechat, nekrást, nepodvádět — a to všechno ne ze strachu před trestem nebo z ošklivé vypočítavosti, ale z lásky, řekl bych — proto, že to potřebuji, ano — proto, že to potřebuji — to je zázrak evangelia; to je znovuzkříšení zákona v člověku; to je obrácení.

Mezi dvěma naplněními zákona, mezi zákonem, který vede hříšníka ke golgotskému kříži, a zákonem, ustaveným v obráceném srdci, je milost. Na počátku to je obrácení, na konci začátek věčného, jiného, čistého života. Ale mezi tím je cesta. Na to se často zapomíná.

Bůh není, jak si často lidé představují, někdo, koho je možno oklamat. Nemůžeme přece mluvit jen o minulosti a o lásce při-

krývající spravedlnost proto, že nemáme dost síly uznat své chyby, ústupky vůči zlu, protože máme strach z hrůzy hříchu.

Křesťanství je málo křesťanské, když chláholí ty, kteří se necítí odsouzení, když odpouští těm, kdo se necítí vinni. Zákon vlastně probouzí otupělé svědomí. Potom teprve člověk přijímá milost a pokládá ji za pravou, dobrou, potřebnou. Pokud to nepochopíte, budete dávat pít lidem, kteří nemají žížeň. Milost není milostí tam, kde neexistuje zákon.

Když čtete o ženě hříšnici, která v Simonově domě pláče u Ježíšových nohou nad svým minulým životem, a o Simonovi samém, který je hrdý na svou pověst a těší se, že právě pro ni Ježíš k němu přišel ... vidíte ten rozdíl? Ježíš to vysvětluje: „...jsou jí odpuštěny mnohé hříchy, protože projevila velkou lásku; komu se odpouští málo, málo miluje“ (Luk 7,47).

Ta žena poznala úzkost duše, proto uměla rozpoznat pravou, spásnou milost. Věděla, co to znamená mít Spasitele. Vidíte, evangelium je hlásáno chudým, jen chudým. Ti, kteří se cítí bohatí dobrými skutky, zásluhami, ctnostmi, je vlastně v jeho podstatě nepřijímají.

Když uvažuji o mocné víře prvních křesťanů, nacházím její původ právě v přesvědčení o vlastním hříchu. V čem tkvěla síla apoštola Pavla? Naučil se jí u nohou Gamalieleových, získal ji v učených rozhovorech? Bylo to zásluhou jeho inteligence? Ne. Odpověď nacházím v 7. kapitole jeho epistole Římanům. Tady vidím jeho pády a zoufalou touhu a chtění, touhu po překonání hříchu. A hřích je silný: „Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla propadlého smrti?“ (Řím 7,24). Věřte, takový najde milost Spasitelovu! Tak se naplňuje mocné dílo zákona.

Ti, kteří jsou zdeptáni tíhou svého hříchu, byli již navštíveni Duchem svatým, jehož prvním dílem je, jak řekl Ježíš (Jan 16,8), usvědčovat z hříchu. Může cesta křesťana začít bez této skutečnosti? Kdo ji prožije, ten se jí nikdy nevzdá: „Ale jedno vím, že jsem byl slepý a nyní vidím“ (Jan 9,26).

Takoví lidé mají víru, svou vlastní víru. Vědí, komu uvěřili. Jsou hotovi podstoupit zkoušku. A až přijde, budou připraveni.

Mohlo evangelium zrušit požadavky zákona? Je evangelium slepým odpuštěním?

V lekci o zákoně jde Spasitel mnohem dále než Mojžíš. Požadavky desatera se zdají až příliš jednoduché vedle Ježíšova vysvětlení v kázání na hoře. Ježíšovo „říkáno bylo...“, ale já vám pravím“ nic nezjednodušuje.

Zde je šesté přikázání: Nezabiješ. A on, Vydavatel zákona, vysvětluje: „Každý, kdo se hněvá na svého bratra, propadne soudem...“ (Mat 5,22). A najednou já, který jsem před chvílí s klidným svědomím četl desatero, klopmi oči...

Podle litery odsuzuje zákon jen skutky samy, ale jako duchovní zkoumá myšlení a rozeznává pohnutky srdce (Zid 4,12). Sestupuje až ke kořenům zla — svatý a čistý a také náročný. Napadá zlo v nás, ukazuje jeho ošklivost, abychom zatoužili po uzdravení.

Je pravda, že si některých přestoupení nejsme vědomi. Je to vážné. Známe jediný lék, vroucí modlitbu k Bohu: „Hleď, zda nejdou cestou trýzně, cestou věčnosti mne veď mne“ (Zalm 139,24).

Ale často jsme lhostejní, snad leniví. Ztotožňujeme se příliš lehce s názory jiných jen proto, abychom nemuseli hledat odpověď na některá důležitá a vážná „proč“.

„Co chcete, všichni to tak dělají!“ Vypadá to jako prověření opravdovosti, univerzální měřítko... Takový postoj uklidní svědomí, protože ho ohluší nebo zabije.

Snadněji se žel přijímá rozšířená nepravda než neznámá pravda. A takových neznámých pravd je mnoho. Jednu z nich považuji za mimofádně důležitou a pokusil jsem se vám o ní něco říci.

N. H.

TRUHLA SMLOUVY BOŽÍ OBJEVENA?

Člověk touží po senzacích. Jenom málo lidí senzacím nepodléhá. Tuto skutečnost využívá tisk, rozhlas a televize.

Senzace se objevují i v náboženském životě. Patřily k nim také archeologické objevy v biblických zemích během 19. a 20. století, které čtenářům Pisma potvrdily pravdivost biblických údajů. Nezapomínejme ovšem, že těžiště objevů je spíše v oblasti různých tzv. „malíček“. Jsou však lidé, a to i z křesťanských kruhů, kterým malé objevy nepostačují a rádi by viděli něco velkého. Proto snadno přijímají různé pověsti o velkolepých objevech, třeba i vědecky nepodložených.

Tak jsme v poslední době mohli slyšet nebo číst, že byla objevena archa Noemova nebo že byla nalezena truhla smlouvy, nebo že byla archeology vykopána pec, do které nechal hodit Nabuchodonozor tři mládence apod. Jdeme-li pak důsledně po stopách těchto zpráv, zjistíme, že jsou většinou neseriózní.

Právě v poslední době znovu slyšíme o údajném objevení truhly smlouvy na hoře Nébo. Hluboko na dně jakési jeskyně, zakryta plochou skalní deskou, se měla nalézat truhla smlouvy. Na skalní desce byla vyryta hebrejská písmena, která se o truhle zmiňují. Ale žádnému vědci tam prý není povolen vstup, úřady si to prý nepřeji z důvodů politických.

Bible sama mlčí o tom, kde se truhla smlouvy Boží nalézá. Zřejmě byla zničena při dobytí Jeruzaléma Nabuchodonozorem roku 586 př. Kr. Napovídá nám to nepřímě i biblický text u Jeremiáše 3,16: „I stane se ... dí Hospodin, že nebudou říkatí více: Truhla smlouvy Hospodinovy, aniž jim vstoupí na srdce, aniž vzpomenu na ni, ani k ní choditi, aniž bude více u vážnosti.“

Ve výčtu bohoslužebného nářadí a všech věcí, které patřily do chrámu, u příležitosti návratu Židů z babylonského zajetí, se bible o žádné truhle

smlouvy nezmiňuje. Kdyby tenkrát ještě existovala, určitě by se o ní bible zmínila. Svatyně svatých v chrámu po návratu Židů z babylonského zajetí byla prázdná. Rovněž tak tomu bylo i v chrámu, který postavil Herodes a ve kterém byl Pán Ježíš — svatyně svatých byla prázdná, bez truhly smlouvy.

Podle apokryfní knihy 2. Makka-bejské (2 Mak 2,4-8) ukryl truhlu smlouvy prorok Jeremiáš v jeskyni na hoře Nébo.

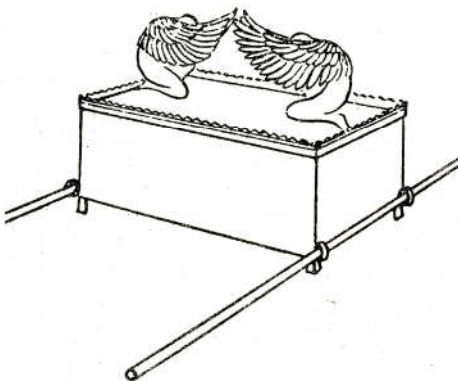
Stále se objevují jedinci nebo celé expedice, které vždy znovu hledají v jeskyních hory Nébo truhlu smlouvy. Naposledy tam byla v roce 1977 americká „Mezinárodní expedice“, kterou vedl astronaut James Irwin. Mluvil se o tom, že truhlu smlouvy našli. Ale kromě zmíněné skalní desky s hebrejskými písmeny objevili jen prázdnou cisternu, ve které bývala kdysi dešťová voda.

Lidé z „Mezinárodní expedice“ by si měli přečíst, co píše 2 Mak 2,4-8. Pisatel této knihy nedává lidem žádnou naději, že by někdo mohl truhlu smlouvy najít (v. 6,7):

„A přišli někteří z těch, kteří za Jeremiášem šli, aby našli cestu, nemohli ji však najít. A když se o tom Jeremiáš dověděl, domlouval jim a řekl: že o tom místě nebude vědino, dokud Bůh neshromáždí shromáždění lidu a dokudž se nestane milosrdenství ...“

TRUHLA SMLOUVY

Přenosná dřevěná truhla smlouvy byla obložená zlatým plechem. Zlaté víko truhly bylo ozdobeno dvěma postavami cherubů, říkalo se mu slitovnice. Uvnitř byly uloženy dvě kamenné desky Desatera Božích přikázání. Truhla smlouvy byla nejposvátnějším předmětem starozákonní svatyně, místo, kde se zjevovala přítomnost Boží.

JEŠTĚ JEDNOU K VOLBĚ NOVÉHO PAPEŽE

Už jsme naše čtenáře informovali o volbě nového papeže. Osoba nového papeže se těší zájmu v celém světě. Proto i my se k tomuto tématu znovu vracíme.

Uplynulý rok 1978 byl v katolické církvi zajímavý tím, že v něm působili postupně tři papežové. Nynější 264. hlava katolické církve, papež Jan Pavel II., přichází do Říma ze země, jejíž obyvatelstvo je z 95 % katolické, kde je ještě dnes na 3000 katolických klášterů a v nich na 35 000 řádových členů. Je to země, kde nemají starosti o získání nového kněžského dorostu. V roce 1977 bylo v Polsku 5 058 seminaristů. Je to země, kde je také silně zakořeněný mariánský kult, t. j. uctívání Panny Marie. Jsou proto určité obavy, že zvolením papeže právě z této země se posílí mariánský kult v celé katolické církvi. To by ovšem značně ztížilo započaté rozhovory nekatolických křesťanů s katolickou církví. Na druhé straně je však velmi potěšitelné, že nový papež, tak jako i jeho předchůdce, se při intronizaci zřekl tiáry a že se chce zasazovat o náboženskou svobodu.

Může papež změnit církve? Několik málo let působení papeže Jana XXIII. připravilo atmosféru značného zlepšení. Usmívající se Jan Pavel I. působil spíše dojmem dobrého pastýře duší. Nový papež bude asi volit střední cestu mezi krajními proudy, které v církvi jsou. Jeden proud představuje teolog Hans Küng z Tübingenu, který je velmi sympatický především evangelikům pro svou poctivost a věrný přístup k biblí. Druhý proud je reprezentován francouzským arcibiskupem Lefevrem, který je proti novotám v církvi, stále používá při bohoslužbách nesrozumitelnou latinu, lpí na tradici a odmítá změny zavedené 2. Vatikánským koncillem.

Dokáže papež obnovit církve tak, aby byla radikální následovnicí Pána Ježíše Krista a aby se vrátila k zásadám a životu prvokřesťanské církve, jak jsou popisovány v Novém zákoně?

PRVNÍ VYSLÁNÍ ISLÁMSKÝCH MISIONÁŘŮ

Na nové misijní akademii v Mekce, která nese název „Rada na ochranu a péči o mešity“, ukončilo studium 36 mohamedánských kazatelů. Závěrečné zkoušky byly z oboru misijního působení. Ředitel akademie, dr. Mujahid al-Sawwaf, prohlásil při svém projevu, že noví misionáři budou vysláni do Afriky.

Je to poprvé v dějinách islámského světa a v dějinách vůbec, co z nějaké misijní akademie vycházejí islámští misionáři.

„NÁBOŽENSTVÍ“ JEN PRO NEMOCNÉ?

Jistá paní přišla do knihkupectví a říká: „Chtěla bych nějakou knihu pro nemocného.“ „Má to být něco náboženského?“ „Ani ne, teď už se mu vede trochu lépe.“

OSVOBOZENÍ IZRAELSKÝCH ŽEN OD VOJENSKÝCH SLUŽEB

Izraelský parlament schválil zákon, který pomáhá nábožensky založeným dívkám k osvození od vojenské služby. Dříve mohly dívky ve věku 23 let požádat o osvobození na základě náboženského přesvědčení, ale byly žádány, aby prokázaly před tribunálem své znalosti židovských zásad, zvyků a rituálů. Nový systém už nevyžaduje náboženské testy. K osvobození od vojenské služby stačí pouze prohlášení dívky a přísaha, že jí náboženské přesvědčení nedovoluje souhlasit s vojenskou službou.

Jak číst bibli?

Čti a hledej! Bible není zábavnou knihou, v které bys jen obracel listy. Bible obsahuje pravdu Boží. Porozumíme jí, když budeme číst pomalu a s velkou pozorností. Pokusme se o to následovně: Po prvním přečtení určité části zavřeme oči a pokusme se vyprávět znovu to, co jsme přečetli. Pak čtěme oddíl znovu a zatrhněme si slova nebo verše, které se nám zdají být důležité. Když jsme přečetli oddíl po třetí, vyhledejme si paralelní texty a podívejme se eventuálně i do jiných překladů. Takové čtení bible je pomalé, ale vyplatí se!

Čti a přemýšlej! Bible není časopisem, který přečteš a odložíš. Bible je chlebem Božím. Nestačí, když si necháme slovo Boží kazatelem „rozmělnit“. Musíme se učit sami se jím živit. Tomu se učíme cvikem. Užitečné by přitom mohly být následující otázky:

Co mne učí tato stať o Bohu? Co praví o Ježíšovi, o lidech, o mně? Co žádá slovo Boží ode mne? Co mi dává? Který můj hřích tím odkrývá? Kterou vinu musím přiznat? Za co mám děkovat? Oč mám prosit? Která biblická myšlenka mne má dnes doprovázet? Co musím nyní činit?

Čti a modli se! Bible není román. Ten se čte bez modlitby. Bible obsahuje Boží radostnou zvěst o Ježíši Kristu. Neměli bychom naslouchat, když k nám Bůh promlouvá? Neměli bychom radostně a vděčně dbát všeho, co nám Bůh z lásky sděluje? To se podaří jen na modlitbě. To není vnější forma, když před čtením bible se v duchu pomodlíš: „Pane, pomoz mi, abych rozuměl tvému slovu. Mluv ke mně ty sám.“

Čti pravidelně! Bible není naučný slovník, který používáme jen někdy, když chceme vědět něco zvláštního. Bible se otevře jen tomu, kdo v ní čte denně. Nečteme ji jen proto, abychom nashromáždili vědomosti. Čteme ji, protože potřebujeme Ježíše. Kde jinde jej však najdeme, než v jeho slově? Kdo s milujícím srdcem hledá Ježíše, setká se s ním ve slovech Pisma.

Čti a žij! Bible není vědeckou knihou, ale knihou života. Jistě nám podává vzácné poznatky. Dává nám však mnohem víc. Chce nám zprostředkovat život, a to život věčný. Když Ježíš s námi mluví, pak je to vážná věc. On nejen očekává, že jej chceme slyšet, ale že ho budeme také poslouchat. Když hovoří s námi o našem hříchu, pak nám zbývá jen jedno: vyznat a zanechat. Když nám podává příkaz, pak zůstává jen jedno: příkazu uposlechnout. Kdo ho slyší, musí mu cele náležet. To nejdůležitější je přijmout do srdce Ježíše, který nám je Slovem, přijmout jej do mysli a žít plným životem pravdy.